

Ndị Ohu N'Alaeze

Okwu mmalite

Greek - Sophists

N'ihe dị ka 400 BC sophists, ndị ikom nwere oke nkà na nkà nke ime mmụọ, na-aga site n'obodo ruo n'obodo na-akwụ ụgwọ iji zipu ozi ha.

"N'okara nke abụọ nke narị afọ nke ise BC, karịsịa na Athens, "sophist" b́jara igosi otu klas nke ndị ọkà mmụta sayensị na-eme njem na-akwụ ihe ọmụmụ na isiokwu dị iche iche, na-ekwu banyere ọdịdị asụsụ na omenala, na-arụ ọrụ nkwuwa okwu iji mezuo nzube ha, n'ozuzu iji mee ka ndị ọzọ kwenye ma ọ bụ kwenye ndị ọzọ. okwu ndị ga-amasị ma ọ bụ mee ka ndị na-ege ntị kweta."^[2] Ndị Sofist gara Atens ka ha kuzie ihe n'ihu na obodo ahụ na-eme nke ọma n'oge ahụ. Ọ bụ ezigbo ọrụ nye ndị na-arụ ọrụ nke ọma na arụmụka, nke bụ ọpụrụiche nke ndị mbụ sophists, ma nweta aha na akụ na ụba ha na-achọ. "

"Ọtụtụ ndị ọkà mmụta sophists kuziri nkà ha maka ọrụ ahịa. N'ihu mkpa nkà dị otú ahụ dị na ndụ mmekọrịta ọha na eze nke Athens, ndị ọkachamara na-enyekarị iwu ego dị oke ọrụ. Omume nke sophists na-agbagha idị adi na ọrụ nke chi ọdịnalala na nyocha banyere ọdịdị nke eluigwe na ụwa mere ka ndị mmadụ na-emeghachi omume megide ha.

["https://en.wikipedia.org/wiki/Sophist"](https://en.wikipedia.org/wiki/Sophist)

Ndị na-ekwu okwu Rome

Ndị ọkà okwu Rom yiri ndị Sophists Gris. A kwurụ ha abụọ ụgwọ maka ihe ọmụma ha na ikike ime ka ha kweta.

"Cicero chere na onye na-ekwu okwu zuru oke kwesiri inwe mkparịta ụka n'otụtụ isiokwu. Iji chepụta arụmụka ya, onye na-ekwu okwu zuru oke aghaghị inwe iwu nke ọtụtụ ihe ọmụma."^[2]

"Cicero kwenyesiri ike na nkwpụta okwu ahụ kariri iriọ aririọ gbasara iwu ma ọ bụ isiokwu ụlọ akwụkwọ. Cicero weere na ọ bụ ọrụ ọgụgụ ka ọ bụrụ ọdị ọrụ ọgụgụ isi kachasi elu na ngwá ọrụ dị mkpa maka ọdịmma nke steeti. Tụkwasi na nke ahụ, ọ jikọtara ọrụ atọ nke onye na-ekwu okwu na ọkwa atọ nke ọdị. O nwere ike inye ndị ọrụ ibe ya nkwa sara mbara nke Atticism, ma ọ bụ ndị ọkà mmụta Grik nwere ike imaliteghachi ndị ọkachamara. A ga-ekwu na Cicero bụ onye na-ahụ maka okwu Grik, ọ gbara ndị ọgbo ya ume ka ha na-eme otu echiche, ụkpụrụ omume na ụkpụrụ nke oge gara aga bụ ime ka ozizi ndị Hellenic (Greece oge ochie) kwekọọ na mkpa nke Rome n'oge Cicero, Rome aghọwo ebe a na-adighizi emebi emebi.<https://courses.lumenlearning.com/publicspeakingprinciples/chapter/the-roman-republics-adoption-of-rhetoric/>

Ndị Rabbi ndị Juu

Ndị rabai nọ n'ọndụ ọfọdụ dika ndị Sophists na ndị na-ekwu okwu, ma ewezuga nkuzi ahụ bụ ihe niile gbasara Tankah na Torah. Ọtụtụ ndị rabai gara izi ihe n'ụlọ nzukọ ndị di n'ógbè ahụ bụ ebe ọmụ okorobia na-achosi ike na-akwụ ụgwọ ka ha ghọọ ndị na-eso ụzọ (ndị na-eso ụzọ) iji ghọọ ndị rabai ka ha. Ka a ma ama, ọfọdụ ndị rabai nọrọ n'otu ebe.

Ndị-ozị Kraịst

Ha dị iche na ndị ọkà okwu a zuru azu nke ukwu. Ha kwusara Kraịst (ozị ọma nke mgbaghara na nzọpụta) n'achoghi ego, na-agukarị agụụ na mkpagbu.

Ahụ Kraịst - Arụ Ọrụ Na-arụ ọrụ

O yighị ka Bible enyeghị ntụziaka maka ugboro ma ọ bụ ebe a ga-anọ na-ezukọta ọrụ. N'ezie, Jizọs gwara nwaanyị Sameria ahụ na ebe ahụ adighị mkpa. (Jọn 4:3) Ọ bụ ihe dị n'ime, mkpụrụ obi ma ọ bụ obi na-efe ofufe.

“Ka anyị ghara ịhapụ izukọ ọrụ, dij ka ụfọdụ na-emekari, kama ka anyị na-agbarịta ibe anyị ume.” (Ndi Hibru 10:25)

“Unu bụ agburu a hōrō, òtù ndị nchụàjà ndị eze, mba dij nsọ, otu ndị maka ihe nketa ya, ka unu wee kwusaa ịdị mma nke Onye ahụ kpọputara unu n'ọchịchiri baa n'ihè ya dij ebube.” (1 Pita 2:9)

E dekworo ọtụtụ ihe banyere omume Ndi Kraịst narị afọ nke mbụ—“ndị a kpọrọ òkù” Kraịst.

- a. Ha tinyere onwe ha n'ozizi ndjọzi. Ọrụ 2:42
- b. Nwere ihe niile jikoro. Ọrụ 2:44
- c. Zukọta ọrụ kwa ụbọchị, rie nri, kesaa ihe ha nwere, gbakotara na Solomon's Colonnade. Ọrụ 5:12
- d. Ndi Juu a ma ama bụ ndi Hibru leghaara ndi inyom di ha nwuru na-asụ Grik anya, bụ ndi Juu si n'akukụ dij iche iche nke Alaeze Ukwu Rom. Ọrụ 6
- e. Òtù chọọchị ahụ hōrō ndi ohu na-egbo mkpa ndi di ha nwuru bụ Ndi Kraịst. Ọrụ 6
- f. **E liri ya**Stivin wee ruo újú nke ukwu maka ya. Ọrụ 7
- g. Nọgidere na-ekwesị ntụkwasị obi mgbe a na-akpagbu. Ọrụ 8
- h. Na-agbanahụ mkpagbu, gbahapuru ụlọ ha na ezinụlọ ndi na-abughị Ndi Kraịst. Ọrụ 8
- i. Mgbe ha rutere n'ala ọhuru ha, ha kuziri Ozioma. Ọrụ 8:4
- j. Ya mere, ndi na-eso ụzọ ahụ kpebiri, onye ọ bụla dij ka ike ya hà, izigara ụmụna bi na Judia ihe enyemaka. Ọrụ 11:29-30
- k. Ọtụtụ ndi gbakotara na-ekpe ekpere. Ọrụ 12:12
- l. Kpọkọtara ụka ọrụ maka akukọ. Ọrụ 14:27
- m. Mbe ahu ọ di nma n'anya ndi-ozii na ndi-okenye, na nzukọ Kraist dum, ka ha were ndikom n'etiti ha zipu ha na Pọl na Banabas n'Antiok. Ọrụ 15:22
- n. Kpọkọtara igwe mmadu ahụ - nyefee akwukwo ozi ahụ Ọrụ 15: 31
- o. Ndi neso uzọ-Ya zukoro n'inyawa oje achicha. Ọrụ 20:7
- p. Mgbe unu na-ezukọ n'aha Onyenwe anyi Jizos... rara nwoke a nye n'aka Setan maka mbibi nke anụ ahụ, ka e wee zoputa mmụọ ya (mkpuru obi) n'ubochi nke Onye-nwe. 1 Kor 5:4-5
- q. N'ihu jba mba niile na-eme mmehie. 1 Timoti 5:20

Ikwu: Mgbe Nzukọ-nsọ nile gbakotara n'otu ebe, nzukọ ha bụ nke arụ ọrụ, nnwere onwe, ime mmụọ, ikere òkè nke mmadu niile, mana ọ buchaghị mgbe niile n'idi n'otu.

“Ka okwu Kraịst biri n'ime unu nke ukwu, na-ezi ma na-adurita ibe unu ọdụ n'amamihe niile, na-abụ abụ, abụ oma na abụ na abụ na abụ ime mmụọ, jiri ekele n'obi unu nye Chineke. (Kọl. 3:16-17)

Ikwu: “I” na-agunye ma ndi nwoke ma ndi nwanyi ndi nwere ike inwe abụ oma, nkuzi, ibu amuma, mkpughe, ma ọ bụ nkowa. Mana ọ bughị onye ọ bụla ga-arụ ọrụ ndi a niile. Ọ bụ “gi” mere nkuzi a, ọ bughị okachamara nkwusa ma ọ bụ okà okwu ọ bụla.

Ikwu: Enarala onwe gi otuto sitere na Chineke.

"Ma n'ime nnukwu ụlọ, ọ bughị naanị ihe ọla edo na ọlaocha dij, kamakwa nke osisi na uru, ụfọdụ maka nsopuru, ụfọdụ maka ihe ihere: ya mere, ọ buru na onye ọ bụla sachapu onwe ya na nke ikpeazu, ọ ga-abụ arja maka nsopuru, nke edoro nsọ na nke bara uru nye Nna-ukwu, nke a kwadebere maka ezi ọrụ ọ bụla." (2 Timoti 2:20-21)

“Ya mere, ka anyi site n’aka Jisọs, ka anyi nọgide na-achụrụ Chineke àjà otuto—mkpụrụ egbugbere ọnu nke na-ekwupụta aha Ya: unu echefukwala ime ihe ọma na inye ndị ọzọ ihe, n’ihi na àjà (àjà) dị otú ahụ na-atọ Chineke ụtọ.” (Ndi Hibru 13:15-16)

Ikwu: “Mkpụrụ nke egbugbere ọnu” abụghị nanị ìbụ abụ.

Ụka Kraịst wuru bụ ihe a haziri ahazi, ọ bụghị nzukọ nwere ọkwa ọchịchị ma ọ bụ ọkwa. Ọ bụ otu ndị kwesiri ntụkwasị obi, ndị na-erube isi na ndị kwere ekwe nwere ọrụ dị iche iche (onyinye) dị iche iche n’uzọ ka òtù Ndi Kraịst wee nwee ike mezuo ọrụ ya nke ịchọ ndị furu efu, na-elekọta ibe ha ma na-eje ozi niile nke Jizọs Kraịst, bụ isi nke anụ ahụ, nyere ha ka ha mee. Ọ dighị onye dị ala ma ọ bụ dị elu - ihe niile dị mkpa maka ahụ ka ọ rụọ ọrụ nke ọma. Aru ahụ bụ otu n’ime Kraịst ma dirị n’otu n’ime Ya na ebumnuche Ya karịa nkwekọrịta echiche na nkọwa nke nkuzi ụfọdụ.

N’ihi na asim, site n’amara ahu nke enyerem, nye onye ọ bula nke nọ n’etiti unu, ka ọ ghara iche n’onwe-ya kari ka o kwesiri iche, kama ka o che-kwa-ra ezi uche, dika Chineke nyeworo onye ọ bula n’otù okwukwe; anyi na-eji ha. " (Ndi Rom 12:3-8)

Ikwu: "Ọkacha-oke" - Otu adighi mkpa n’ihi na ha nwere onyinye pụrụ iche, dị ka ikwu okwu n’asụsụ ha na-amaghị, asụsụ. Ọrụ nke obi anụ ahụ mmadụ adighi mkpa karịa ọrụ nke eriri afọ ya. Ya mere, ọrụ otu Onye Kraịst adighi mkpa karịa nke onye ọzọ.

Ikwu: “Ọrụ” mkpa nke Nzukọ-nsọ dị iche iche ka ọrụ na-adigasị iche dika mkpa dị. Ịrụ ọrụ ekwesighi idabere n’ikike, agụmakwụkwọ ma ọ bụ n’ọrụ ego kama na mkpa nke ezinụlọ Ndi Kraịst.

Ndi nọ n’ime Kraịst, ahụ Ya, ka a na-akpọ site na mmehie baa n’ezi omume, ndi a gbaghara mmehie gbanwere na akụkụ nke otu ahụ- ihe dị ndụ, nwere ọtụtụ akụkụ. E jiri ya tūnyere ahụ mmadụ na ọtụtụ akụkụ ya niile na-arụ ọrụ n’otu n’otu, ebe akụkụ nke ọ bula na-arụ ọrụ pụrụ iche.

Ya mere, Nzukọ-nsọ nke Kraịst wuru bụ òtù ndi kwesiri ntụkwasị obi, ndi na-erube isi na ndi na-etinye aka n’usoro n’uzọ ka ahụ ga-esi eto ma ruzuo ọrụ ya site n’ilekọta ibe ha na ịrụ ọrụ nke Kraịst, bụ isi nke ahụ, nyere ha ka ha mee.

Otú ọ dị, na chọọchị dị na Kọrint, ọ dị ka ọ nọ n’ogba aghara - ha nile na-ekwu okwu n’otu oge, ọ bụghị otu na-eso ibe ya, na enweghị nkwanye ùgwù maka ibe ha.

Tulee 1 Ndi Kọrint 14 .

“Ụmụnna m, unu abụla ụmuntakiri n’echiche unu, bụrụ ụmụ ọhụrụ n’ime ihe ọjọọ, ma n’echiche unu, burunụ ndi tozuru okè.” E dewo ya n’akwụkwọ lwu ahụ, si: “M ga-eji ndi na-asụ asụsụ ọzọ na egbugbere ọnu nke ndi mba ọzọ gwa ndi a okwu, ọbuna mgbe ahụ ha agaghị ege m nti, ka Jehova kwuru.” Ya mere, asụsụ bụ ihe ịrịba ama ọ bụghị maka ndi kwere ekwe, kama ọ bụ nye ndi na-ekweghị ekwe, ebe amuma bụ ihe ịrịba ama maka ndi na-ekweghị ekwe, ma ọ bụghị ihe ịrịba ama maka ndi na-ekweghị ekwe.. (vs. 20-22)

“Ya mere, ọ bụrụ na ọgbakọ dum na-ezukọta, mmadụ niile na-asụkwa asụsụ dị iche iche, ma ndi mba ọzọ ma ọ bụ ndi na-ekweghị ekwe abata, ọ bụ na ha agaghị asị na unu esiwo n’obi unu?. (vs. 23-25)

Gịnizi, ụmụnna? Mgbe unu na-ezukọta, onye ọ bula nwere ukwe, nkuzi, mkpughe, asụsụ, ma ọ bụ nkọwa. Ka e mee ihe niile maka iwuli elu. Ọ bụrụ na onye ọ bula na-asụ asụsụ dị iche iche, ka e nwee nanị mmadụ abụọ ma ọ bụ atọ, ma onye ọ bula n’otu n’otu, ka onye ọ bula sugharị ya. Ma ọ buru na ọ dighi onye nāsughari, ka onye ọ bula n’etiti ha ịba nkiti n’ulo uka, gwa onwe-ya na Chineke okwu. Ka ndi amuma abụọ ma ọ bụ atọ kwuo okwu, ka ndi ọzọ tọọ ihe e kwuru. Ọ buru na ekpughere onye ọzọ nānọdu ala n’ebe ahu, ka nke-mbu ịba nkiti. N’ihi na unu nile nwere ike ibu amuma n’otù n’otù, ka madu nile we muta ihe, ka ewe kwasie madu nile ike, ka mọ nke ndi-amuma nēdo kwa n’okpuru ndi-amuma. N’ihi na Chineke abụghị Chineke nke ọgba aghara kama ọ bụ nke udo.(vs. 26-33)

"Dị ka ọ dị n'ogbakọ niile nke ndị nsọ, ndị inyom kwesiri igbachi nkịtị n'ogbakọ, n'ihi na e kweghi ka ha kwuo okwu, kama ka ha na-edo onwe ha n'okpuru ha, dị ka Iwu ahụ si kwuo, ọ bụrụ na e nwere ihe ọ bụla ha choro imuta, ka ha juo di ha n'ulo, n'ihi na ọ bụ ihe ihere na nwaanyi ikwu okwu n'ogbakọ.(vs. 33-35)

"Ma ọ bụ site na unu ka okwu Chineke si bịa? Ma ọ bụ naanị unu ka o ruru? Ọ bụrụ na onye ọ bụla na-eche na ọ bụ onye amuma ma ọ bụ onye mmuọ, ọ ga-ekweta na ihe m na-edegara unu bụ iwu Onyenwe anyi.(vs. 36-40)

Ntughari

1. N'okpuru onodu ndi a, Ndi Kraist no na Korint puru imuta ihe di nta ma ole na ole, ma o buru na e nwere, e wulitere. Ikekwe otutu chere na "oru m di mkpa karja nke gi m nwere ike _____."
2. Izi ihe di mkpa karja ka a na-anu ya.
3. Idi n'usoro na nghota di mkpa.
4. Ndi Kraist niile na-ekere okere di mkpa.
5. Nkwalite di mkpa maka ikwesị ntukwasị obi na uto ya mere, ahapula ibiakota onu.
6. Ikwanyere ndi ozo ugwu na-eme ka idi n'otu dikwuo mma.
7. Nkwanyere iwu na omenala enweghi ike ileghara anya.
8. Agwa nwunye mere ka di ya ma o bu onye ozo ihere n'ihi ajuju ha juru ya bu ndi yiri ihe ima aka.
9. Enweghi kwanyere ugwu nke ndi ozo site n'igbali ikwu okwu karja ha.
10. Omume ha kwesiri igosiputa ihunanya ha nwere n'ebe ibe ha no ka onye o bula na-ekiri ihe na-emenu wee nye Chineke otuto.

Ngwucha ngwucha

"O buru na onye o bula na-eje ozi, o ga-eji ike Chineke na-enye, ka e wee na-eto Chineke n'ihe niile site na Jizos Kraist: Ya ka otuto na ike diri ruo mgbe niile ebighi ebi." (1 Pita 4:11b)

"Ka ihunanya umunna digide, unu elegharala ile ndi obia obia: n'ihi na ufodu ejiriwo obia lee ndi mmuọ ozi obia na-amaghi ama: Chetanu ndi ahụ. [Ndi Kraist] ndi no n'ulo mkporo, di ka a ga-asị na ha na ha no n'ulo mkporo, na ndi a na-emegbukwa, ebe unu nkwana n'anụ ahụ." (Ndi Hibru 13:1-3)

Ikwu: "Na-ele obia" bu ilekota mkpa ndi ozo, gunyere ndi njem ma o bughị ndi kuziri ozi megidere Ozioma Kraist.

Ikwu: Ndi "no n'ulo mkporo" - eleghi anya Ndi Kraist na-akpagbu site n'ulo mkporo n'ihi nkwenkwe ha na Kraist.

"Ihe o bula unu na-eme, jiri obi unu dum na-arụ oru, di ka Onyenwe anyi, o bughị maka mmadu, ebe unu mara na n'aka Jehova ka unu ga-enweta ihe nketa di ka ugwo oru unu: unu na-ejere Onyenwe anyi Kraist ozi." (Ndi Koloisi 3:23-24)

"Debenu omume unu n'etiti ndi mba ozo buru ihe kwesiri nsopuru, ka mgbe ha na-ekwu okwu megide unu di ka ndi na-eme ihe ojoo, ka ha wee hu ezi omume unu wee nye Chineke otuto n'ubochi nleta."(1 Pita 2:12)

"Karja ihe niile, debena-ahurita ibe ha n'anyaike, ebe o bu na ihunanya na-ekpuchi otutu mmehie. Na-elenu ibe unu obia nasughị ntamu. Di ka onye o bula natara onyinye, were ya na-ejere ibe ya ozi, di ka ezi ndi nlekota nke amara Chineke di iche iche, onye na-ekwu, di ka onye na-ekwu okwu nke Chineke; onye o bula nke neje ozi dika onye neje ozi site n'ike ahu nke Chineke nēnye, ka ewe nye Chineke otuto n'ihe nile site n'aka Jisus Kraist. O bu ya nwe otuto na ochichi ruo mgbe niile ebighi ebi."(1 Pita 4:8-11)

Ikwu: "Itamu ntamu" - "Gini kpatara m ga-eji mee nke a?" Ma o bu, "Achoghi m mana, m ga-eme ya n'ihi oru." "Onyinye ije ozi" - i na-enweta ihe a ga-eji mee ihe maka ndi ozo.

"O buru na onye o bula anaghi elekota (na-elekota) ndi ikwu ya, karisia ndi ezinulo ya, o gonahuru okwukwe ma di njo karja onye na-ekweghi ekwe." (1 Timoti 5:8)

“Okpukpe nke dị ọcha nke na-adighikwa mma dị ka Chineke Nna si dị, bụ nke a: ilekọta ụmụ mgbei na ndị inyom di ha nwurụ bụ ndị na-ata ahụhụ na idebe onwe ha n’enweghị mmerụ nke ụwa.” (Jems 1:27)

“N’ihi na Chineke abụghị onye ajọ omume ka o wee leghara ọrụ unu na ihunanya unu gosiri n’aha Ya anya n’ijere ndị nsọ ozi, dị ka unu na-emekwa: anyị na-achọkwa ka onye ọ bụla n’ime unu na-anụ ọkụ n’obi ka o nwee olileanya zuru ezu ruo ọgwụgwụ.” (Ndị Hibru 6:10-11)

“Ka ike gwụ anyị n’ime ihe ọma, n’ihi na n’oge kwesiri ekwesị anyị ga-aghọrọ mkpụrụ ihe ubi ma ọ bụrụ na anyị adaghị mbà: ya mere, ka anyị nwere ohere, ka anyị na-emere mmadụ niile ihe ọma, karịsịa ndị ezinụlọ nke ndị kwere ekwe. (Ndị Galeshia 6:9-10)

Ajụjụ

1. Baijbul kwuru kpomkwem ebe na mgbe a ga-agbakọta ọnu.
Eziokwu ____ Ụgha ____
2. Onyinye izi ihe dị mkpa karịa idu ọdụ.
Eziokwu ____ Ụgha ____
3. Ile ọbịa bụ inabata ndị mmadụ maka mkpakorita na nri.
Eziokwu ____ Ụgha ____
4. Ndị Kraịst niile na-enweta onyinye ije ozi
Eziokwu ____ Ụgha ____
5. Okpukpe dị ọcha na-ahụ mkpa nke ndị ogbenye na-enweghị ike ilekọta onwe ha.
Eziokwu ____ Ụgha ____

Chapter 2

Ndị Chineke Na-agma Ozi Ọma

Kraịst choro ka e kwusaa ozi-oma nye mmadụ nile. Na Pentikost, ndị ji anya ya hụ, ndjozi, bụ ndị mbụ kwusara Ozioma ahụ.

"Ma n'ezie, Chineke doziri akụkụ ahụ dị n'ime ahụ, onye ọ bụla n'ime ha dị ka ọ choro ka ha dij: ọ bụrụ na ha niile bụ otu akụkụ, olee ebe anụ ahụ ga-adị? Otú ọ dị, akụkụ ahụ dij otutu, ma otu ahụ. Anya apughị isi aka, "Achoghị m gi!" Isi apughikwa isi ukwu ukwu, "Achoghị m gi! A na-ejikwa nkwanye ụgwù puru iche na-emeso akụkụ ahụ ndị na-adighi ahụ anya, ma akụkụ ahụ anyi nke dij ugbo a adighi mkpa puru iche, ma Chineke ejikotawo akụkụ ahụ ndi na-adighi ya nsopuru ka ukwu, ka e wee ghara inwe nkewa n'ahụ, kama ka akụkụ ahụ ya wee nwee mmetuta hà nhata n'ebe ibe ya nọ, ọ bụrụ na otu akụkụ ahụ na-ata ahụhụ, akụkụ ahụ nile na-eso ya n'urja.(1 Ndị Korint 12:18-26)

N'ihi na site n'amara nke e nyere m, a na m asị onye ọ bụla n'ime unu: Unu echekwala onwe gi karịa ka o kwesiri, kama were ezi uche chee echiche banyere onwe gi, dij ka otutu okwukwe Chineke si dij, dij nnoo ka onye ọ bụla n'ime anyi nwere otu ahụ nke nwere otutu akụkụ ahụ, akụkụ ahụ ndi a niile adighikwa enwe otu ọrụ, otú ahụ n'ime Kraịst anyi bụ ndi dij otutu n'udj ahụ, ma akụkụ ọ bụla bụ nke ndi ozo niile, ma ọ bụrụ na e nyere anyi onyinye dij iche. Ọ bụrụ na ọ na-eje ozi, ya zie ihe, ọ bụrụ na ọ na-agba ume; (Ndị Rom 12:3-8)

“Ebe ọ rigoro n’elu, o duuru ndokpụ n’agha, nyekwa ndị mmadụ onyinye, ‘Ọ rigoro, gini ka ọ bu ma ọ ghị ê ê fê,] rida kwa n’ebe di ala nke uwa? ndị senti, ka ha buru ọrụ ije ozi, maka iwuli elu nke ahụ Kraịst.” (Ndị Efesọs 4:10-13)

“Onye rịdata bu onye ahụ nke rigoro n’elu karịa eluigwe niile, ka o mejuputa eluigwe na uwa dum, bu onye nyere ufodu ka ha buru ndiozi, ufodu ibu ndi amuma, ufodu ka ha buru ndi na-ezisa ozi oma, na ndi ozọ ibu ndi pasto na ndi ozizi, iji kwadebe ndi Chineke maka ọrụ ije ozi, ka e wee wulie ahụ Kraịst elu ruo mgbe anyi niile ruru idj n’otu n’okwukwe na n’ihe omuma nke Okpara nke Chineke. uju nke Kraịst.” NIV(Ndị Efesọs 4:10-13)

Ikwu:

- Okwu ahụ bu “ufodu” sitere na okwu Grik toús nke putara iche na ya.
- Ibu ndiozi “na” ndi amuma “na” ndi nkwusa (ndi na-ezisa ozi oma na nsughari ufodu) nke e ji okwu ahụ bu “na” sugharia ya site n’okwu Grik dé putara imata odiche di n’etiti (ndi ozi, ndi amuma na ndi na-ezisa ozi oma).
- Ibu pasto na ndi nkuzi nke a na-asughari okwu ahụ bu "na" bu okwu Grik kaí nke putara ijiko. Ebe a ka i na-ejiko pasto na ndi nkuzi. – nke ahụ bu ndi ukochukwu na-akuzi ma ọ bu na-akuziri ndi ozuzu aturu.

Ebe de kewapuru, ebe kai na-ejikota, mgbe ahụ, ndi pasto na-ejikota na ndi nkuzi mana e kewapuru ya na ọrụ nke ndi ozi, ndi amuma na ndi na-ekwusa ozi oma. Ntughari asusu ka mma gaara abụ ndi ukochukwu na-akuzi ma ọ bu na-akuzi ndi ukochukwu. Ya mere, ọrụ nke ndi ozi di iche na ọrụ nke ndi amuma, nke di iche na ọrụ nke ndi na-ezisa ozi oma, nke di iche na ọrụ nke ndi ukochukwu na ndi nkuzi. Agbanyeghi, mmadụ niile nwere ike ikpasa Kraịst n’ọrụ ha.

Ndiozi

Kraịst nyere “ufodu ka ha buru ndiozi.” Ndiozi sitere na okwu Grik nke apostolous - onye ezitere na iwu, onye ozi, onye e kewapuru iche, izipu ozi. Di ka Ọrụ Ndiozi 1:21-22 si kwuo, onyeozi Jizos bu “otu n’ime ndi ikom ahụ so anyi na-eje ozi n’oge niile Onyenwe anyi Jizos banyere ma na-apu n’etiti anyi, malite na baptizim Jon ruo ubochi e naputara ya n’ebe anyi no, otu n’ime ndi a ga-esokwa anyi buru onye amà nke mbilite n’onwu ya.”

“Ihe ahụ nke di site na mmalite, nke anyi nuru, nke anyi ji anya anyi hu, nke anyi lere anya ma jiri aka anyi metu, gbasara okwu nke ndu.”(1 Jon 1)

A na-eji okwu ahụ apostolos mee ihe maka Onyenwe anyi Jizos iji kwaa mmekorita Ya na Chineke, Ndi Hibru 3: 1 "Ya mere, umunna anyi di nsọ, ndi na-ekere okè n’okpukpo nke eluigwe, tureen Onyeozi na Onyeisi Nchujà nke nkwuputa anyi, Kraịst Jizos."

“Ma a na-eme otutu ihe iriba ama na ihe ebube n’etiti ndi mmadụ site n’aka ndi ozi, ha niile wee noro n’otu onu uzọ amá nke Solomon, ọ dighi onye ọ bu n’ime ndi ozọ nwere obi ike isonyere ha, ma ndi mmadụ na-akwanyere ha ugwu, a tukwasikwara Jehova obi karia mgbe ọ bu ndi kwere ekwe, ma igwe ndi ikom ma ndi inyom, nke mere na obuna na-ebupu ndi oria gaa n’okporo amá ma dokwasị ha n’elu ihe ntanye nke Pita na nwa agboghọ. ndi mmadụ sikwa n’obodo nta ndi di na Jerusalem zukota, na-ebute ndi oria na ndi mmuo na-adighi ocha na-emekpa ahụ, e wee gwọ ha niile, ma nnukwu onye nchujà biliri na ndi niile ya na ha no (ya bu, otu ndi Sadusii), ekworo juru ha obi, ha jidere ndiozi ahụ ma tuba ha n’ulo mkporo.” (Oru 5:12-19)

“Ọ bu ihe di ka n’oge a, Eze Herod jidere ufodu ndi nke uka na-esiri ya ike. Mgbe ọ na-ejide ya, mgbe ọ huru ya ka ọ na-eche ya. Herod zubere ya ka ọ buru onye ọ bu na-eche ya maka ikpe ohanze Mgbe Ememe Ngabiga gachara, a nogidere Pita n’ulo mkporo.”(Oru 12:1-5)

O yiri ka nhoputa ndiozi akwusila mgbe a hoputara Mathias ma e wezuga Pol onye Kraịst hoputara di ka onyeozi n’oge na-adighi anya.

Pol onyeozi degaara ndi Jentail

Pol zutere na mbu di ka Sol bu onye “kwetara na e gbuo ya (Stifen).” (Oru 8:1)

“Ma Sọl ka nọ na-eku ume iyi egwu na igbu ọchụ megide ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị, ọ gakwuuru nnukwu onye nchụàjà rịọ ya akwụkwọ ozi ọ ga-aga n’ụlọ nzukọ ndị dị na Damaskos, ka ọ buru na ọ hụ tara ndị ọ bụla n’ime ụzọ ahụ, ma ndị ikom ma ọ bụ ndị inyom, o we kpọta ha agbụ na Jeruselem. na-akpagbu m?’ Ọ si, ị bu onye, Onye-nwe-ayi? O we si, Mu onwem bu Jisus, Onye I nēsofu, ma bilie ba n’obodo ahụ, agāgwa kwa gi ihe i gēme. Ndị ikom ahụ ya na ha na-eme njem guzoro ọtọ, ha nụkwara olu ahụ, ma ha ahughị onye ọ bụla, ma ọ dighị ihe ọ bụla, ọ bụ ezie na anya meghere, ọ dighịkwa ihe ọ bụla, ha duru ya n’aka bute ya na Damaskos ruo ụbọchị atọ.(Qrụ 9:1-9)

Ma otù onye nēso ụzọ Jisus nọ na Damaskos, aha-ya bu Ananias: Jehova we si ya n’òhù, Ananias. Ọ si, Lem, Onye-nwe-ayi. Onye-nwe-ayi we si ya, Bilie, je n’èzì anākpọ Nke ziri ezi, ma n’ulo Judas, chọ otù nwoke onye Tasos aha-ya bu Sọl: n’ihi na, le, ọ nēkpe ekpere, ọ hu-kwa-ra n’òhù, otù nwoke aha-ya bu Ananias ka ọ bata, bikwasi ya aka-ya abua, ka o we hu ụzọ. Ma Ananayas zara, si, Onye-nwe-ayi, anurum n’onu ọtutu madu okwu bayere nwoke a, ka O meworo ndi nsọ Gi na Jeruselem, ma le, o nwere ikike n’aka ndi-isi-nchu-àjà itu ndi nile nākpọku aha-Gi aḅu. Ma Jehova siri ya, Je, n’ihi na ọ bu ihe m’rọputara ibu aham n’iru mba nile na ndi-eze na umu Israel; Ananayas we pua, ba n’ulo, bikwasi ya aka-ya abua, si, Nwa-nne Sọl, Onye-nwe-ayi Jisus, Onye mere ka i hu Ya anya n’uzọ ahụ nke i siri bia, O ziterem ka i we hu ụzọ, juputa kwa na Mọ Nsọ. Ngwa ngwa ihe dị ka akpịrịkpa wee si n’anya ya dapụ, o wee malite ihu ụzọ, e wee mee ya baptizim, o wee na-eri nri.(Qrụ 9:10-19)

A na-ahụkwa otu nwoke (o doro anya na Pọl) na Kraịst afọ iri anọ gara aga, amaara m ahụ ma ọ bụ n’anụ ahụ ma ọ bụ n’anụ ahụ ma ọ bụ n’anụ ahụ, ọ nūrụ ihe a na-enweghị ike ịgwa, nke mmadụ agaghị emezu. " (2 Ndị Kọrint 12:2-4.)

“Ọ bụ na mụ onwe m abughị onye ozi? Ọ bụ na mụ ahughị Jizos Onyenwe anyi? Ọ bụ na unu abughị ọrụ m n’ime Onyenwe anyi?(1 Ndị Kọrint 9:1-2)

“Ugbu a ana m agwa unu ndị mba ọzọ okwu, ebe ọ bụ na m bụ onyeozì nke ndị mba ọzọ.”(Ndị Rom 11:13)

Oru Pol na nsonaazu ya

“N’ihi na m ga-achọ ka unu mara, ụmụnna m, na ozi ọma nke m kwusara abughị nke mmadụ: n’ihi na e nataghị m ya n’aka onye ọ bụla, e nweghịkwa m ya, kama e nyere m ya site ná mkpughe nke Jizos Kraịst. Ma mgbe onye ahụ nke doro m anya tupu a mụọ m, onye kpokwara m n’amara ya, masịrị m ikpughe Ọkpara ya nye m, ka m wee kwusaa ozi ọma ya n’etiti ndị mba ọzọ, ọ gaghịkwa m onye ọ bụla gbakọrọ ọny; (Ndị Galeshia 1:11-17)

“Ma ndị ahụ gbasasịrị n’ihi mkpagbu ahụ daputara n’ihi Stivin jere njem ruo Finisia na Saiprọs na Antiok, ọ dighịkwa onye na-agwa onye ọ bụla okwu ahụ ma e wezuga ndị Juu.” (Qrụ 11:19)

Chọpochị dị na Jeruselem zigara Banabas n’Antiok nke Siria. “Mgbe ọ bọara hụ amara nke Chineke, ọ nūriri ọny, ọ gbakwara ha niile ume ka ha nọgide na-ekwesị ntụkwasi obi nye Onyenwe anyi n’ebumnobi guzosiri ike, n’ihi na ọ bụ ezi mmadụ, juputara na Mmụọ Nsọ na okwukwe. Ndị Kraịst.” (Qrụ 11:22-26)

N’Antiok, “mgbe ha nọ na-efe Onyenwe anyi ma na-ebu ọny, mmụọ nsọ kwuru, si: “Kwaputaara m Banabas na Sọl maka ọrụ m kporọ ha.” Mgbe ha busiri ọny na ekpere, ha bikwasiri ha aka n’isi wee zipụ ha. (Qrụ 13:2-3)

“Mgbe ahụ ụfọdụ ndị Juu si Antiok bịa (nkePisidia) na Aịkoniom wee merie ịgwè mmadụ ahụ. Ha tūrụ Pọl nkume, dọkpurụ ya n’azụ obodo, chere na ọ nwụla.” (Qrụ 14:19)

“Ha jidekwara Pọl na Saịlas, dọkpurụ ha gaa n’oma ahia n’ihu ndị isi, ma mgbe ha kpọtara ha n’ihu ndị ọkàikpe, ha sirị: “Ndị a bụ ndị Juu, ha na-akpagbukwa obodo anyi. Ha na-akwado omenala ndi iwu na-akwadoghị dī ka ndi Rom ịnakwere ma ọ bụ ime.” Ịgwè mmadụ ahụ sonyeere ha ibuso ha agha, ndi ọkàikpe ahụ wee dọwaa uwe ha ma nye iwu ka e were mkpara kụsie ha ike.(Qrụ 16:19-24)

Na Filipaj, “ha jidere Pọl na Saịlas, dọkpurụ ha gaa n’oma ahia n’ihu ndị isi. Ha na-akwado omenala ndi iwu na-akwadoghị dī ka ndi Rom ịnakwere ma ọ bụ ime.” Ịgwè mmadụ ahụ sonyeere ha ibuso ha agha, ndi ọkàikpe ahụ wee dọwaa uwe ha ma nye iwu ka e were mkpara kụsie ha ike. (Qrụ 16:19-24)

Dị ka onye Juu ji okpukpe kpọrọ ihe, Ndi Kraist bú Sọl (Pọl) kwere ekwe nọ na-ekwulu Chineke, kpagbuo ha. Ma, ugbo a, dị ka onyeozị Kraist nye ndi Jentail, ndi Juu malitere ikpagbu ya. Ebe Pọl chere na Pọl emerụwo ụlọ nsọ ha, “obodo ahụ dum kùliri, ndi mmadụ wee si n’akụkụ niile na-agba ọsọ, ha jide Pọl, dọkpurụ ya n’ụlọ nsọ, ozugbo ahụ, e mechikwara ọnụ ụzọ ámá, ka ha na-achọ igbu ya, ozi ruru onyeisi ndi agha Rom ozi na obodo Jerusalem dum nọ na-eme mkpọtụ, ozugbo ahụ, ọ kpọrọ ụfọdụ ndi isi na ndi agha gbakwuru igwè mmadụ ahụ.” (Orụ 21:30-32)

Mgbe igwè mmadụ ahụ na-eme ihe ike kpọturu Pọl gwara ha okwu, si: "Abụ m onye Juu, onye a mụrụ na Tasos nke Silisia, ma e zùliter e m n'obodo a: n'okpuru Gameliel, a zurụ m nke ọma n'iwu nke nna anyi hà, na-anụkwa m ọkụ n'obi maka Chineke di ka onye ọ bụla n'ime unu na-anụ ọkụ n'obi taa. A kpagburu m ndi na-eso ụzọ ụzọ a (Ndi Kraist) ruo ọnwụ ha, na-ejide ma ndi ikom ma ndi inyom ma tũba ha n'ụlọ mkpọrọ, na-atũbakwa ha niile n'ụlọ mkpọrọ. site n'aka ha gaa n'ebe ụmụnna ha nọ na Damaskos, wee gaa n'ebe ahụ ikpota ndi a di ka ndi mkpọrọ na Jerusalem ka e wee taa ha ahụhụ." (Orụ 22:3-5)

Ma n'etiti etiti-ehihie ka m'biarutere Damaskos nso, na mberede, ihè nke sitere n'elu-igwe ịakwasim buruburu: m'we da n'ala, nu kwa otù olu nāsīm, Sọl, Sọl, n'ihì gini ka i nēsobum? Ọ zara, si, Ònye ka i bu, Onye-nwe-ayi, Onye I nēsobu; M'we si, Bilie, ba na Damaskos; Ndi mụ na ha nọ duru m n'aka banye Damaskos, n'ihì na ihè nke ihè ahụ emewo ka m kpuo isì.”(Orụ 22:6-11)

Otù onye, bú Ananias, bú nwoke nātu egwu dika iwu si di, onye ndi-Ju nile ndi bi n'ebe ahu nēkwu okwu nke-oma, we biakutem, guzom n'akukum, sim, Nwa-nne Sọl, hu-kwa-ra gi anya. N'oge hour ahu ka m'huru, we si, Chineke nke nna-ayi-hà mere gi ka i mara uche-Ya, ihu Onye ezi omume, na ige nti olu sitere n'ọnu-Ya; (Orụ 22:12-16)

Ma mbe m'laghachiri na Jerusalem, nēkpe kwa ekpere n'ulo uku Chineke, m'we dabà n'ọhuhu, we hu Jehova ka ọ nēkwu okwu, si, Ngwa ngwa! Ọ sim, Rapu Jerusalem ngwa ngwa, n'ihì na ha agaghi-anata àmà-Gi bayerem. M'we za, si, Onye-nwe-ayi, ndikom ndia mara na m'siri n'otù n'ulo-nzukọ jerue n'ozọ ka m'tiye ndi kwere na unu n'ulo-nkpọrọ, tie kwa ndi kwere n'iyi-gi; Jehova wee si m, Gaa;

Ìgwè madu ahu we gere Pọl nti rue mbe o kwuru okwu a: ha we welie olu-ha, tie nkpu, si, Wepu ya n'elu ala, na o kwesighi idị ndu. Ka ha nọ na-eti mkpu, na-atupukwa uwe mwuda ha ma na-awupụ ájá n'ikuku, ọchịagha ahụ nyere iwu ka e bugara Pọl n'ogige ndi agha, ka o wee mara ihe mere ndi mmadụ ji tie ya mkpu otú a, ka Pọl gwara onyeisi ndi agha guzo n'ebe ahụ, si: “Ọ bụ ihe iwu kwadoro ka e gbuo ya?(Orụ 22:22-25)

Centurium di na Jerusalem zigara ya na Sesaria ikpe ikpe. Pọl zara ebubo eboro ya n'ihu Filiks, Festos, Eze Agripa na Eze Ukwu.

Ndi amuma

“Ufọdụ ibi ndi amuma” sitere n'okwu Grik profeetas—onye sitere n'aka Chineke na-ekwu okwu, onye amuma, ọkà okwu sitere n'ike mmụọ nsọ. “Prọfet” ahụ kwusara ozi e nyere ya, di ka “onye ọhụ ụzọ” ahụ hụrụ ọhụ Chineke. (Lee Ọnụ Ọgụgụ 12:6, 8) Ya mere, onye amuma bụ ọnụ na-ekwuchitere Chineke; o kwuru okwu n'aha Chineke na site n'ikike ya. (Ọpụpụ 7:1) Ọ bụ ya bụ ọnụ Chineke ji gwa ụmụ mmadụ okwu. (Jeremaja 1:9; Ajsaja 51:16) 1 Ndi Kọrint 13:8 na-ekwu na mkpa nke amuma, n'ihì ya, ndi amuma, ga-akwụsi: “!hụnanya adighi ada mgbe ọ bụla: ma ebe amuma di, ha ga-akwụsi.”

Ikwu: "Kwụsi" sitere na okwu Grik katargeo nke putara isughari kpamkpam na-abaghi uru, na-abaghi uru. (Ọmụmụ Bible PC, Biblesoft)

Ndi na-ekwusa ozi oma

“Ufọdụ ibi ndi na-ezisa ozi oma” sitere n'okwu Grik euangelistas - onye na-ekwusa ozi oma, ozi oma, ozi oma. Ọ bụ nanị Filip na Timoti ka a kpọziri ndi na-ezisa ozi oma. Filip kuziri ozi-oma na Timoti nyere Pọl aka n'ikuzi Ozioma ahụ. Onye na-aga ikwusa ozi oma nwere ike iga n'ebe di anya ma ọ bụ bja nso, o nwekwara ike inọ ogologo oge n'otu ebe karja ebe ọzọ, di ka ọ di n'ebe Pọl nọ. Obi abụọ adighi ya na nnabata nke ndi na-ege nti bụ ụkpurụ iji chọpụta ma ọ ga-anọ ma ọ bụ na-

aga. Mmadu nwekwara ike idi na-amanye ino n'otu mpaghara, ikekwe obuna ogologo oge karja ka e bu n'obi, ruo mgbe ha rucharara oru (oru) ha kpebiri iruzu.

N'Ubochi Pentikost, e mikpuru ndi nabatara ozi Chineke nke Pita na ndiozi ndi ozu kuziri, ma "na-etinye onwe ha nozizi ndiozi na mkpakorita, n'inyawa achicha na nekpere." (Oru 2:42-43)

Pol kwusara ozi oma, kuzie ozi oma, si: "Mu onwe maku mkpuru, Apolos gbara ya mmiri, ma Chineke mere ka o too." (1 Ndi Korint 3:6-7) Mkpuru ahụ bu Okwu ahụ Pol kuziiri ndi na-amaghi Kraist—Onye Na-abughi Ndi Kraist. Apolos kuziiri Ndi Kraist uzu nke Onyenwe anyi, ikekwe di ka Prisila na Akwila bu ndi kowaara ya uzu Chineke nke oma kari. (Oru 18:26) "Mgbe ahụ, Filip, onye na-ezisa ozi oma, meghere onu ya, malite site n'Akwukwo Nso a, o gwa ya, onaozi Etiopia ahụ, ozi oma ahụ, bu Jizos—Kraist." (Oru 8:35)

Ikwu: "Mmiri," sitere na okwu Grik epotisen, - isi iyi nke uto.

Ikwu: "Gwara" sitere na okwu Grik eueengelísato nke putara ikwusa ozi oma.

Ndi nkwsa na ndi nkwsa na-ekwusakarj ozi oma ahụ. Ndi Kraist tozuru okè na ndi okenye/ndi nche/ndi ozi/ndi ozuzu aturu/ndi nlekota nwere nà n'ikuzi ihe, kuziri ha ka e si ebi ndu ichu aja na-atu Chineke utu na-enyere ha aka itozuo okè n'udi nke Chineke.

Ajuju

1. Onyeozu nke Akwukwo Nso ga-aburiri na o maara nke oma gbasara Jizos na omume Ya Eziokwu ____ Ugha ____
2. Onye amuma bu onye Chineke ziri ozi ya ruo mgbe ekpughere Ozioma ya n'uzu zuru ezu. Eziokwu ____ Ugha ____
3. Ndi na-ekwusa ozi oma bu ndi na-ekwusa ozi mgbaghara na nzoputa nke Chineke nye ndi na-abughi ndi Kraist. N'ihu ya, o bughi ndi nkwsa ozi oma nke oge a bu ndi na-ezi igwe Ndi Kraist gbagotara ozi banyere nhoru ha. Eziokwu ____ Ugha ____

Isi nke 3

Ndi pastu na ndi nkuzi (ndi nkuzi nkuzi)

"O nyere ufodu ndi [di ka] ndi ozi, na ufodu [di ka] ndi amuma, na ufodu [di ka] ndi na-ekwusa ozi oma, na ufodu [ka] ndi ozuzu aturu na ndi ozizi, 12 ka e mee ka ndi nso zuo okè, ka ha buru oru ije ozi, maka iwuli ahụ nke Kraist elu, 13 ruo mgbe anyi niile ga-abjarute n'idi n'otu nke okwukwe na nke ibu onye zuru okè nke Okpara nke Chineke, ka e wee ruo noke nke Okpara nke Chineke. 14 ka anyi wee ghara ibu umu oheru ozu, ndi ifufe ozizi o bu na-enughari na-ebughari, n'ihu mmadu, n'aghughu, + ruo n'amara nke iduhie uzu, 15 ma, ebe anyi bu ndi ezi omume n'ihunanya, anyi ga-aba uba nebe o no n'ihe niile, bu isi, + Kraist, + 16 onye ahụ dum, bu onye e si na ya na-aruko oru, na-aruko oru n'otu n'otu. mmuba nke ahụ na-eme ka ewuliri onwe ya elu n'ihunanya." Ndi Efesos 4:11-16.

N'oge Pol degaara ndi Efesos akwukwo, o ga-abu na ha gotara na oru ndiozi ahụ bu ibu ndi ji anya ha hu Kraist, oru ndi amuma bu ikwusa ozi ha natara n'aka Chineke, oru ndi na-ekwusa ozi oma bu ikwusa ozi oma nke mgbaghara mmehie site n'aka Kraist. Ya mere, oru nke nkuzi ozuzu aturu bu ma ka bu:

"iji kwado ndi nso maka oru ozi, maka iwuli ahụ nke Kraist elu, ruo mgbe anyi niile ga-enweta idi n'otu nke okwukwe na nke omuma nke Okpara Chineke, ruo n'ibu nwoke tozuru okè, ruo noke nke idi-mma nke Kraist; ka anyi wee ghara ibukwa umuntakiri, ndi ifufe ozizi o bu na-enughari ma na-ebughari, site n'aghughu nke ndi mmadu n'aghughu ha.

n'ihunanya, anyị kwesiri itolite n'uzo niile n'ime onye ahụ bu isi, n'ime Kraist, bu onye sitere n'ahụ ahụ dum jikota ma jikota onye site na nkwonkwo o bu la e ji enye ya, mgbe akuku nke o bu la na-arụ oru nke oma, na-eto eto ma na-ewuli onwe ya elu n'ihunanya (Ndi Efesos 4: 11-16).

Na 1 Timoti na Tajtos Pol deputara agwa ndi pasto na ndi nkuzi (ndi ukochukwu nkuzi). A maara ha di ka:

Ndi okenye(presbuteros) - okwu na-egosi agadi, okenye.

Onye nlekota / onye nche / onye nlekota / sentinel(eepiskopees) - onye na-eme ka ndi ozo mara ihe egwu na-eche, na-eche nche, ndi nche, nyocha, nleta (na nleta putara ilekota mkpa ha) na-akuzi. (Thayer)

Ndi ozuzu aturu(poimen) - onye na-enye nri na onye nchebe megide ihe egwu (onye na-enye nri).

Oru ozuzu aturu o bu oru kacha mkpa nke ahụ? Mba - Oru o bu la dikwa mkpa; Dika omumaatu, ahụ mmadu ga-akwusi iru oru ma o buru na eriri afo na eriri afo akwusi iru oru. Ya mere, ahụ Kraist ga-akwusi ebe a na-ekwusaghi ozi oma nke Kraist, oru gbahapuru ma o bu nrubeisi na-agho adighi mkpa.

Aturu na-azu aturu

Ikekwe nghota nke izu aturu na ewu ga-enye otughe-uzo iji ghota oru nke izu ndi ohu nke Agba Ohuru nke Chineke.

Otu onye ozuzu aturu weere oru nke odjima aturu ya ma soro ha biri ma eleghi anya n'ebe di anya site n'ulo ya. O nonyeere ha mgbe nile na-akpo ha aha n'ihu na ha aghaghi imata olu ya na uda oja ya di iche iche iji tukwasị ya obi. Olu ya di iche iche na oja bu akara ka ha na-eso ebe o bu la o gara. O bu oru onye ozuzu aturu ihu ebe ita nri di nso ma o bu mmiri na-adighi aga ngwa ngwa ma puo n'ihu ize ndu. O gama kwa ihe-omuma, we wepuga-kwa-ra ihe-omuma-ihe-omume di n'ebe-ita-nri, ka ha we ghara iri ha, riasa aru, we nwua. N'abalị o bu la, o na-ele aturu ya anya ka a wara ha ahụ, na onya ndi e meruru ahụ ma wepu ahuru ndi di n'ime ya, wee tee ha mmanu.

O ghaghi idi ike n'anụ ahụ iji chebe ha puo n'aka ndi ohi na ndi na-eri anu. O bughị oru maka onye o bu la chorọ naani oru ma o bu ego. Cheta Abu Oma nke 23 Devid "Jehova bu onye na-azu m di ka aturu, agaghi m achọ: O na-eme ka m makpuru n'ebe ita nri ndu, O na-edukwa m n'akuku mmiri nke izu ike: I na-edozi tebul n'ihu m n'ihu ndi iro m."

N'aka nke ozo, ewu na-enwere onwe ya, ndi na-aju ase ma sie ike izu anu ebe aturu bu ndi na-eso uzo ma na-achọ nlekota na nchebe na-aga n'ihu.

Di ka nwa okorobja onye Juu, nna gi ekpebiwo na oge eruola ka i were oru nke onye ozuzu aturu. Gi na ya ma o bu nwanne gi nke toro gi anowo mgbe ha na-azu aturu. I dila njikere?

- I maara aturu ahụ n'aha ka ha soro gi?
- I maara otu e si edu ma o bu na i bu onye okwo ugbọ ala; eg, nwa ehi?
- I maara ebe i ga-ahụ ebe ita nri ahija ndu na mmiri ka mmiri?
- I nwere ike ichoputa ma wepu nri ha na-agaghi eri?
- I nwere ike imata ndi na-eri anu ndi bu n'obi igbu mmadu ma o bu nhi?
- I di ike n'anụ ahụ nke oma iji chupu ndi iro?
- I nwere ngwa oru ndi di mkpa maka izu aturu ma i maara nke oma n'iji ha eme ihe?

Ndi Juu na-azu aturu na nari afo nke mbu

Ndi Juu n'oge Kraist bi n'obere obodo di ihe di ka 100 n'ime otutu ezinulo. Ndi isi obodo o bu la nwere ulo nzuko ebe ha na-agu akwukwo mpiakota ndi dinu, na-efe ma na-azu umu ha na Torah na Tanakh. Ndi rabai na-ejeghari ejeghari na-aga eleta mgbe ufodu iji kuziere ihe, gbaa ya ume ma gbazie ya.

Izu aturu n'uka taa (n'ozuzu)

Ndi okenye na-ezukota mgbe nile iji mee mkpebi maka ogbakọ n'ozuzu ya. Ha na-eji onye nkwsa pulpit ha na ndi oru chochị ha n'oru. N'ime nke a, ha na-enyefe oru nkuzi na ozuzu.

Tụlee ndị ọzụzụ atụrụ nke Akwụkwọ Nsọ

Okenye/onye ọzụzụ atụrụ/onye nlekọta/onye nche/onye nlekọta nke Akwụkwọ Nsọ kwesiri inwe:

- Gị na Chineke na Ndị Kraịst nọ n'ogbakọ ya na-enwe mmekọrịta chiri anya.
- Ezi ihe ọmụma na nghọta nke nkuzi nke Kraịst na nkuzi nke ndị ozi ya iji kwado ndị Kraịst maka ije ozi (ije ozi) na iweta ha na ntozu okè n'ime ọdịdị nke Chineke.
- Ikike imata nkuzi ụgha ma nye ndị nọ n'okpuru nlekọta ha ohere imụta, mata na nweta ikike igbagha ozizi dī otú ahụ. Dī ka ihe atụ, n'oge ha, ozizi juru ebe nile bụ anụ ahụ nile dī njọ. Jizos agaraghị anọ n'anụ ahụ ọjọọ nke mmadụ; ya mere, Ọ bụ naanị egwu - Gnosticism.
- Ọmụma nke dī iche n'etiti nghọta/echiche na ozizi ụgha.
- Ikike iduzi na-amanye echiche na ndị ọzọ.
- Nghọta doro anya nke ngwá ọrụ ime mmụọ ndị dī mkpa maka irụ ọrụ ọzụzụ atụrụ na nkà ha ji echebe ndị nọ n'okpuru nlekọta ya, idu Ndị Kraịst ibe ha gaa nri ime mmụọ, iji tozuo ha n'oyiyi Kraịst na iji chebe ha pụọ n'aka ndị na-eri anụ ime mmụọ.

Ọ bụrụ na e lere "ihe ruru eru" anya dī ka "àgwà" ma ọ bụ ngwá ọrụ iji ruzuo ọrụ ọzụzụ atụrụ ahụ, mgbe ahụ ha na-enweta ihe dī iche; dīka ọmụmaatụ, ọ bughị ọgụ, ọ bughị egbe egbe, ọ bughị esemokwu; ma dī nwayọọ mgbe ị na-ekwupụta nchegbu.

Ọrụ ndị ọzụzụ atụrụ ga-arụ:

- Kuzie, nye nri, kwado ma weta ntozu okè.
- Na-agba ume, nye ndumọdụ, wulite ma wusie ike.
- Kpemie ndị ozizi ụgha na ozizi ụgha ha; dī ka:
 - 1) Onye na-agonari Kraịst dīka Chineke n'ime ahụ mmadụ.
 - 2) A na-azoputa mmadụ na-ejighi ọbara Kraịst sachaa ya.
 - 3) A na-enweta nzoputa site n'ihe mmadụ na-aruzu.
- Kwalite ịdị n'otu na ịdị n'otu.
- Na-akasi ndị na-adighi ike na ndị na-arịa ọrịa obi n'uzọ anụ ahụ.
- Chọọ ma weghachi ndị kpafuru akpafu ma ọ bụ na-akpafu.
- Kpee ekpere maka onwe gị, ụmụnna nọ n'okpuru nlekọta gị na ndị furu efu.
- Dọọ aka ná ntị banyere ihe ize ndụ ndị zoro n'uzọ nke ndụ.
- Kwadebe ndị nsọ Chineke maka ọrụ ije ozi (show & tell).

(1 Timoti 3:2-7; Taitos 1:6-11; 1 Pita 5:2-4; Ọrụ: 20:28-30; Ndị Efesos 4:11-15; Ezikiel 34:2-5; 1 Ndị Tesalonaika 5:12-14; Jemes 5:14 na Luk 15:3)

"Nke a bụ okwu kwesiri ntụkwasị obi: Ọ bụrụ na onye ọ bụla atụkwasị obi ya ịbụ onye nlekọta, ọ na-achọ ọrụ dī ebube: ma onye nlekọta aghaghị ịbụ onye a na-akọchakari, dī nke nanị otu nwunye, onye obi umeala, onye na-ejide onwe ya, onye a na-akwanyere ùgwù, onye na-ele ọbịa, onye nwere ike izi ihe, ọ dighi anụbiga mmanya ókè, ọ bughị onye na-eme ihe ike kama ọ dī nwayọọ, ọ bughị onye na-ese okwu, ọ bughị onye na-elekọta ezinụlọ ya nke ọma. (Ọ bụrụ na onye ọ bụla na-amaghị otú e si elekọta ezinụlọ nke ya, olee otú ọ ga-esi na-elekọta ọgbakọ Chineke?) Ọ gaghị abụ onye a toghatara ọhụrụ, ka ọ bụ na o nwere ike ịdị mpako wee daa n'otu ikpe ahụ ekwensu na-eme, ka o wee ghara ịdaba n'ihere na ọnyà ekwensu."(1 Tim 3:1-7) Ụfọdụ nsughari ndị mbụ nwere "ọfịs bishọp" kama ịbụ onye nlekọta.

Malite "onye nlekọta" "ụlọ ọrụ bishọp" kwuru:

- Onye Kwesiri Ntụkwasị Obi na "Onye Kwesiri Ntụkwasị Obi" - (Thayer - onye kwenyesiri ike na Jizos bụ Mezaia ahụ na aja mgbaghara mmehie; Dī ike - n'ezie, eziokwu na ikwesị ntụkwasị obi).

- b. A sughariri "onye nlekota" ma o bu ofis bishop site na okwu Grik episkopees nke putara onye nche, sentinel, onye nlekota ma o bu onye na-elekota otu onye nlekota. Sentinels ga-ekiri; Ndi nlekota ga-echebe ma okwu ozu bu ndi ozuzu aturu ga-azu. Bishop bu aha maka ndi oru goomentu di iche iche, emesia jiri ya mee okwa n'otu ndi Katolik na ndi Angelicin (etymonline.com). Okwu ahu bu "ulo oru" adighi n'ihe odide Grik.
- c. "Oru di mma," ezigbo oru, bu oru o bughu ulo oru. O bu oru ma o bu oru sitere na okwu Grik ergou - omume, omume ma o bu ihe emere.
- d. "Onye nlekota" sitere n'okwu Grik bu episkopees, nasusu Grik nke Akwukwo Nso, o bu omume Chineke ji enyocha ma na-enyocha uzu, omume, agwa, nke mmadu, ka o wee kpee ha ikpe n'uzu kwekorona ha, ma o bu onu ma o bu mwute; nnyocha, nchoputa, nleta mgbe o ga-enyocha mkpuru obi mmadu, ya bu, n'oge nke Chineke.) (Thayer's)

Ogwugwu "ulo oru ndi nlekota" Ikwu

Chineke nyere agwa, iru eru, nke mmadu O choru imezu oru nke nkuzi, ozuzu na ichebe ndi Ya. Pol kwuru okwu ndi a na 1 Timoti na Tajtos di ka e gosiri n'okpuru ebe a. A na-enye nghota nkeonwe n'ogidi di n'akuku akuku Akwukwo Nso.

1 Timoti 3 na Tajtos 1. Nghota nkeonwe

ijidesie ozi ahụ ike	o—imara Kraist na nkuzi nke ndi ozi Ya
n'elu nkocha	emegheghi ikato
aha oma, enweghi uta	aha oma na ndi si mba ozu
di nke otu nwunye	O bughu onye na-alu karja otu nwanyi, -adighi ka di na nwunye ya enyeghi akwukwo igba alukwaghim
obi iru ala, onye nwere uche	na-eji ezi uche eme ihe
njide onwe onye	ido aka na ntj, o bughu a ruru egbe ala
nkwanye ugu	n'usoro, omume oma
onye obia	na-egbo mkpa nke ndi ozu
nwee ike ikuzi	ike na-ekwurita okwu
enyeghi inubiga mmanya okè	anaghi anubiga mmanya okè, o dighi ugu
o bughu onye okpo (na-eme ihe ike)	o bughu ugu ma o bu iwe oku
nwayo	obioma na ichebara ndi ozu echiche
o bughu esemokwu	o bughu esemokwu - aru uka; omumaatu, "Nghota m si na Baijul"
o bughu anyaukwu	adighi ebute ihe onwunwe uzu
jikwaa ezinulo nke ya	Ezinulo na-ebi n'ime ego o bughu mmefu ego
abula onye ntoghata nso nso a	kwesiri iche onwunwa ihu di ka Ndi Kraist

Pol dere mgbe ndi Juu na ndi Rom na-akpagbu Ndi Kraist. Ya mere, ndi na-achoruru izu aturu di njikere itinye ndu ha n'ihe ize ndu iji chebe umunna ya. Odjmma ime mmuo nke umunna di mkpa karja anu ahu ya. O bughu onodu nsopuru, ike ma o bu ugu kama o bu oru di ize ndu nke choru:

1. Ochichor ichebe umunne gi o burugodi na o ga-efu ndu gi.
2. Inwe ike ikuzi putara ikparita uka nke oma (site n'okwu Grik didaktikos nwere nka n'ikuzi -Thayer).
3. Ndidi - ghara ife efe n'aka ma o bu di ngwa ikpe ikpe.
4. Omiko.
5. Ndi ikom a maara site na mmekorita chiri anya ha di ka ndi ezi omume, o bughu ndi na-eme aghughu.

Ido aka na ntj nye ndi ukochukwu nkuzi

Okwu Ezikiel gwara ndi ozuzu aturu Chineke nke Izrel ogologo oge gara aga n'okpuru ogbugba ndu ochie na-emetutakwa ndi ozuzu aturu ime mmuo Ya n'okpuru ogbugba ndu oheru ahụ ndi na-adighi aru oru Chineke nyere ha.

"Okwu Jehova wee ruo m nti, si: "Nwa nke mmadu, buo amuma megide ndi ozuzu aturu Izrel (ndi isi ha); buo amuma, si ha: "Nke a bu ihe Okaaka Onyenwe anyi Jehova kwuru: "Ahuhu ga-adiri ndi ozuzu aturu Izrel ndi na-elekota naani onwe ha! O bughi ndi-ozuzu-aturu, o bughi ha gelekota igwe aturu? Unu neri uzuzu, neyikwasi kwa anu-aru, nebu kwa anu-phia mara nma, ma unu eleghi anya igwe ewu na aturu. I nweghi

- a. mere ka ndi na-adighi ike sie ike*
- b. gwoo ndi orja*
- c. kechie ndi meruru ahụ.*
- d. kpoghachitere ndi kpafuru akpafu*
- e. choo ndi furu efu."*

Nke a o bughi oru ma o bu oru ndi ozuzu aturu nke Agba Oheru kwesiri iru?

Kraist mere mkpebi ndi a maka ogbakọ nile – Nzuko-nsọ Ya.

- Nwee ntukwasị obi nye Kraist na nkuzi nkuzi.
- Na-eme ezi oru na-enye Kraist otuto.
- Mee ndi na-eso uzọ site n'ikuzi Kraist akpogidere n'obe.

Ndi na-eme mkpebi

O buru na ihe ndi a di n'elu bu oru nke ndi ozuzu aturu, mgbe ahụ agunyeghi ime mkpebi. Ogbako n'ozuzu ya nwere oru mkpebi.

Ha kwesiri ikpebi-

- Kedu nkuzi bu echiche Akwukwo Nso ma o bu echiche ugha?
- Onye kwadoro ma o bu nye ikike ebe mmadu nwere ike ikuziri?
 - a. N'otu klas Bible na "ulo choochi" ahụ
 - b. Omumu Bible ebe obibi
 - c. Iji akwukwo ozi
 - d. Omumu ihe n'otu n'otu ma o bu otu onye
- Ebee ka ahụ a ga-ezukota?
- Ichikota onu maka ebumnobi nke na-ewulirita ibe anyi elu, mpakorita, ka o bu nzube nke ime omume ofufe di ka "ofufe ofufe"?
- A na-amata ma na-enye iwu ofufe?
- Achoro ihe atụ nke omume ofufe, o buru otu ahụ, enwere usoro a kapiji onu?
- Onye ga-elekota umu nwanji di ha nwuru na umu mgbei?
- Kedu onye ga-ekpebi otu na ebe a ga-iji onyinye?
- Enwere ike inye otu oru kpomkwem; dika omumaatu, oru mgbasa ozi karia na "ulo aku nke uka?"
- Kedu onye na-egosiputa "oversite" (ihe o bua nke ahụ bu) nke oru ozi?
- Giji ka e kwesiri ime ma mmadu jide ya n'ime mmehie?
 - a. Inubiga mmanya okè
 - b. Igba alukwaghim
 - c. Ihapu igbakota onu
 - d. Ikwa iko
 - e. Onye anyaukwu, onye ugha, onye anuruma, onye na-agba asiri, na-adighi egbo mkpa ezinulo.

Po! dorọ ndi okenye ndi Efesos aka na nti, si: "Burunu ndi na-azu ogbakọ Chineke di ka aturu, bu nke o ji obara nke ya zutara: ama m na mgbe m ga-apu, anu ohia wolf ojoo ga-abata n'etiti unu, ha agaghikwa emere igwe aturu ahụ ebere. (Oru 20:28-31)

Ikwu: "Wolf," ndi na-eme ka ha bu Ndi Kraist maka nzube nke irara mmadu nye na imebi okwukwe. "Lezienu anya maka ndi amuma ugha, ha na-abjawkute unu n'uwe aturu, ma n'ime ime ha bu anu ohia wolf di egwu." (Matiu 7:15)

Olee otu ndi okenye ndi yi uwe aturu "site na nomba gi" ga-esi bata?

- Usoro nke ihoro ha.
- Otu Ndi Kraist adighi etinye aka na ibe ha nke na a na-amaghi nkwenkwe na echiche ha.
- Usoro ozuzu na akurungwa ezighi ezi, ezughi oke ma o bu nyefee ndi ozo.
- Inughi nchegbu nke ndi di nwayoo na ndi di nwayoo ime mmuo ka ha na-ana nti n'olu nke uda olu ma o bu ndi na-enye aka buru ibu.
- Ufodu ndi ikom nwere ike igbasa oru ha chere na o bu ochichi na nsopuru.

Anu ohia wolf ime mmuo bu ndi no n'ogbakọ na-ekwuputa na ha bu Ndi Kraist mana ha nwere ebumnuche na-abughi nke Akwukwo Nso. Olee otu a puru isi gbochie ha idoru Ndi Kraist ma ha kuzie ihe? O bu iyi ihe omuma kwado ma zuo ahụ ahụ site n'itule nkuzi ndi juru ebe niile site n'iji ha atunyere eziokwu Akwukwo Nso. Ndi Kraist kwesiri ihota na ozizi ha bu ugha. Ndi Kraist ga-akwusi ibu ndi na-anu ihe, "ndi na-anu oku n'obi" nani wee buru ndi na-amuchi anya nke Okwu Chineke mgbe ha na-anata ma na-ekere okere n'otutu ntuziaka, nkwurita okwu na iwuli elu site n'aka ha, ndi nche/ndi ozuzu aturu na ndi ozo maara Okwu ahụ.

"I na-achị ha n'ike na obi ojoo. Ya mere, ha gbasasiri n'ihu na o dighi onye ozuzu aturu, na mgbe ha gbasasiri, ha ghoro ihe oriri nke anu ohia niile. Aturu m awaghariwo n'elu ugwu nile na n'elu ugwu o bu la di elu. (Ezikiel 34:1-6)

"Ya mere, unu ndi ozuzu aturu, nurunu okwu Jehova: n'ezie, di nnoo ka m di ndu, ka Okaaka Onyenwe anyi Jehova kwuru, n'ihu na aturu m enweghi onye ozuzu aturu, e wee buru ihe a kwatara n'agha, ha aghowokwa ihe oriri maka anu ohia niile; M'ganaputa kwa ha n'izu igwe ewu na aturu, ka ndi-ozuzu-aturu we ghara izu onwe-ha ozo; (Ezikiel 34:7-10)

"Nwa nke mmadu, g Onye-nche nye ulo Israel: n'ihu ya, nuru okwu M'nekwu, nye kwa ha aka na nti site n'akam: mbe M'gasi onye nemebi iwu, 'I ghaghi inwu,' ma i doghi ya aka na nti, ma-ogu ikwu okwu ime ka o ghara isi n'uzo ogo-ya nile zoputa ndu-ya; n'uzo, o ga-anwu n'ihu mmehie ya; (Ezikiel 3:17-19)

"Ndi m na-abia ... ka ha gee nti n'okwu gi, ma ha adighi eme ya: n'onu ha ka ha na-egosiputa nsopuru, ma obi ha di anyaukwu maka uru na-ezighi ezi: N'ezie, n'ebe ha no, i bu naani onye na-abu abu ihunanya n'olu mara mma, na-akpokwa ngwa oru nke oma, n'ihu na ha na-anu okwu gi ma ha adighi eme ya." (Ezikiel (33:31-32)

Ajuju

- Okenye/onye ozuzu aturu bu onye na-eme mkpebi maka ogbakọ karja ka o ga-akuzi ihe na idu odu.
Eziokwu ____ Ugha ____
- Ndi okenye bu onodu uka abughi ihe ha ga-aru, oru.
Eziokwu ____ Ugha ____
- Anu ohia wolf ime mmuo bu ndi na-ekwuputa na ha bu "Ndi Kraist" nwere ebumnuche na-abughi nke Akwukwo Nso.
Eziokwu ____ Ugha ____
- Naani ndi okenye/ndi ozuzu aturu kwesiri ima maka anu ohia wolf Setan.
Eziokwu ____ Ugha ____

Ndị ohu nwoke (Diakonos)

Ndị Dikon

"N'otu aka ahụ, ndị dikōn kwesiri jbu ndi ikom kwesiri nsopuru, ndi nwere ezi obi, ndi na-adighi anubiga manya okè, na ndi na-adighi achuso uru aghugho: ha aghaghị iji akọ na uche di ocha jide eziokwu ndi miri emi nke okwukwe ahụ, a ghaghikwa ibu uzọ nwa ha; mgbe ahụ, o buru na o dighi ihe o bula megide ha, ka ha buru ndi dikōn. aghaghị jbu di nke nanj otu nwunye, o ghaghikwa iji nlezianya na-elekota umu ya na ezinulo ya nke oma. (1 Tim 3:8-13.)

Okwu:

- a. "Deacon" (Grik diakonous – okike na-anopu iche) - vs. 8
- b. "Umụ nwanyi" (Grik gunaikas) - (n'ụwa nile, nwanyi nke afọ o bula, ma o bu nwa agboghọ na-amaghị nwoke, ma o bu di na nwunye, ma o bu nwanyi di ya nwuru ma o bu nwunye dabere na onodu sitere na Strong's). vs. 11
- c. "Ha" adighi n'ihe odide Grik. Young's Literal nsughari na-agu "Umụ nwanyi - n'otu aka ahụ ili, o bughị ndi ebubo ugha, ndi na-amu anya, ndi kwesiri ntukwasị obi n'ihe nile." Site n'igbakwunye "ha" na nsughari Bekee a gbanwere ihe o putara site na ndi inyom na-eje ozi, diakonous, gaa na ndi nwunye nke ndi ikom na-eje ozi. vs. 11
- d. "Diakon aghaghị jbu di nke nanj otu nwunye" na-ewepu ndi na-alu karja otu nwanyi na ndi ikom na-ahapu nwunye na-enweghi akwukwo igba alukwaghim n'ihia ya, ha ka na-alu na nwunye a hapuru. N'ebe a diacon sitere na okwu Grik diakonos, (nominative singular masculine per Vines). vs. 12

Ikwu: N'uzo di mwute, okwu diacon nochiri anya okwa ma o bu ofis na choochi England. O buru na a sughariri okwu Grik ahụ ka o buru ohu, ogbaghara gaara adi ntakiri.

Ikwu: Ndi Kraist niile bu ndi nchujà ijere Chineke ozi. Ya mere, mmadu nile bu diakonos, ndi odibo, nwoke na nwanyi, na-arụ otu udi oru ahụ Chineke nyere Adam na Iwu ka ha ruo kama ime mmuo kama jbu nke anu ahụ. Di ka:

rube isi- O buru na i huru m n'anya, i ga-edebe iwu m -- erila mkpuru sitere n'osisi ima ezi ihe na ihe ojuo.

Oru- Di ka i na-ahu ohere na-eme ihe oma – na-elekota ubi.

Meputaghachi- kuo mkpuru ozi-oma ka o bu ike nke nzoputa – muo omumu ma bawanye ma juputa uwa.

Ebe diakonos ndi a nwere udi agwa na ntozu di ka ndi ozuzu aturu, oru ha ga-enweriri njiko chiri anya.

Atunyere uka Kraist ka aru anyi na-ahu anya, o nwekwara otutu akuku aru oru na-aru oru di iche iche. O buru na akuku ahụ "uka" ndi a anaghị aru oru, ahụ "uka" no n'onodu adighi ike. O ga-akponwu wee nwuo.

A kwaputaghị oru nke ndi ikom nwere agwa ndi yiri ndi ozuzu aturu ya mere nghota o bula bu nkowa ma o bu echiche.

E hotara ihe ndi a site na nkuzi nke Joe McKinney:

"N'ebe ufodu, okwu ahụ bu 'diakonos' na-enwekwu ihe o putara na ihe o putara kari mgbe o na-ezo aka n'igwe ndi ohu nwere iru eru ime mmuo puru iche di ka o di na 1 Timoti 3 bu ebe e sughariri ya di ka dikōn.

"O bu ezie na anyi nwere nkwenye ufodu banyere oru Ndi Kraist nwere iru eru ndi a puru iche, anyi ekwesighi idi na-eche na nke a bu okwu ikpezu n'isiokwu a, anyi aghaghị iburu n'uche ufodu eziokwu Baijul banyere ahụ Kraist, ka nkowa o bula wee kweko n'eziookwu ndi a. ngwa ngwa. Ndi Dikon abughi "ndi okenye nke nta" n'agbanyeghi na oru ha ga-adi ka ufodu oru ndi ozuzu aturu na-aru na ahumihe ahụ nwere ike jbu ezigbo ozuzu maka ndi ikom a ka otu ubochi nwere ike choo ma o bu choo oru nke onye nlekota, onye nche ma o bu onye ozi.

"Aru nke Kraist nke di ndu, na-eto eto ma na-alu ogo - ihe di ndu - nwere otutu mkpa di ike nke na-agbanwe mgbe niile.

"Nsogbu na-ebilite, mkpa na-aputa, ihe mberede na-eme: mmadu na-aria orja, onye ozo na-efunahu oru ya, ezinulo nwere esemokwu, ndi nne na nna na-enwe nsogbu na umuaka, ndi mmadu na-anwu anwu na ezinulo aghaghị ikasi obi, ozi di mkpa kwesiri izulite. eje ozi? Ole ndi bu ndi odibo nke uka?

“Cheedj echiche na na narị afọ mbụ mgbe ọ bụla Onye Kraist na-agaghị achịkọta mmadụ nile, ọ bụ na ndị ọchịchị Rom nwụchiri ya n’ihi okwukwe ya? Ọtù ndị Juu hà mere ya ihe ọjọọ?”

“Ndị Kraist niile bụ ndị ohu, a na-akpọ mmadụ niile ka ha jee ozi. Nzukọ-nsọ nwere ike ịkpọ onye ọ bụla ka ọ gboo mkpa (ije ozi) dabere na ọnọdụ ahụ, dika ọmụmaatụ, n’ihe gbasara ego, ụka kwesiri ịhọrọ onye nwere ezi ihe ọmụma nke ndekọ ego, onye kwesiri ntụkwasị obi ma nwee ntụkwasị obi na eziokwu di mkpa iji rụọ ọrụ ahụ. Onye Kraist ọ bụla nwere ike ije ozi ma kwesị ije ozi n’akụkụ ọfọdụ, n’adabereghị na iru eru pụrụ iche Ọ di ya mkpa iru eru ịrụ ọrụ ahụ kpomkwem.

"Ugbu a mgbe mkpa siri ike bilitere; ya bụ, mgbe ihe mberede mere, dika ọ na-adịkari, enweghị oge ma ọ bụ ohere iji nyochaa talent ma nyochaa àgwà ọmụna iji chọpụta onye nwere ike ije ozi mkpa ahụ n’oge ahụ. Ụka chọrọ otu ndị ohu, ndị tozuru oke n’uzọ ime mmụọ; egosiputara ma chọpụta ndị di njikere ịkpọ oku ka ha nyere ndị ọzụzụ aturụ / ndị okenye / ndị nche aka ozugbo na ọnọdụ mberede na ọnọdụ mberede." (Nkwusị okwu sitere n’aka Joe McKinney.)

Nruzu diakonosus nke enyere n’elu gụnyere ịbụ di nke otu nwunye na ilekọta ọmụ ya na ezinụlọ ya nke ọma enweghị ike itinye aka na diakonosus niile n’ihi na ndị nwoke na ndị nwanyi niile bụ Ndị Kraist bụ ndị ohu diakonos. Ya mere, ọrụ nke ndị ikom nwere ntozu ndị a ga-adị iche na ndị nwoke ma ọ bụ nwanyi ndị ọzọ diakonosus.

Ọfọdụ ndị mmadụ na-eche na asaa ndị chọchị Jerusalem họtara n’Orụ Ndịozị ka ha na-egbo mkpa ndị inyom di ha nwurụ bụ ndị dikọn. Ma a kpoghị ha diakonos, e nyeghikwa ha iru eru ma ọ bụkwanyị na a maghị ma ha asaa ahụ ezutewo àgwà e ji mara 1 Timoti.

Ọtụtụ ndị taa na-ewere ọrụ ndị okenye di ka ndị nwoke n’ihe gbasara ime mmụọ ebe ndị dikọn bụ ndị nwoke na-ahụ maka ihe anụ ahụ. Nke a yiri ka ọ bụ nghọta na-ezighi ezi, n’ihi na site n’ime nke a, a kpachibidoro ọrụ nke akụkụ ahụ ndi ọzọ nile, nwoke ma ọ bụ nwanyi, nke ukwu. N’ezie, ọ bụrụ na ndi okenye na-eme mmụọ na ndi dikọn na-eme anụ ahụ, ọ dighi ọrụ ọfọdụ maka ndi na-abughị ndi ohu. Ma nke a enweghị ike ịbụ ikpe maka Pita na-edegara ndi a dọrọ n’agha nke Mgbasaa ahụ akwụkwọ ozi na 1 Pita 4: 10 "Di ka onye ọ bụla natara onyinye, were ya na-ejere ibe ya ozi, di ka ezi ndi nlekọta nke amara di iche iche nke Chineke." Okwu ahụ bụ “onye ọ bụla” na-agụnye ndi nwoke ma ọ bụ ndi inyom nwere na ndi na-enweghị ntozu pụrụ iche. Ọ bụrụ na “onye ọ bụla” agụnyeghị ọmụ nwanyi mgbe ahụ Pọl mehiere site n’ikwu na Ndi Rom 16:1 na Phebe bụ diakonon, ohu.

Echiche nke oge a na ndi dikọn na-elekọta mkpa anụ ahụ nke ọgbakọ, di ka ilekọta ụlọ na ala, esighi na omume nke agba ọhụrụ ahụ ebe ọ bụ na ọ nweghị ndekọ n’ime Testament Ọhụrụ banyere ọgbakọ ọ bụla nke Ndi Kraist nwere ma ọ bụ na-edobe ihe arurụ arụ. Mkpa ụka n’oge mkpagbu bụ ndi mmadụ mkpa ọ bughị ihe onwunwe ma ọ bụ ihe. Nke a bụ eziokwu taa dika ụka bụ ndi mmadụ abughị ihe onwunwe.

Ndi ikom a kporo aha

“Banabas (nke putara nwa agbamume), onye Livai, onye Saiprōs, rere otu ala o nwere ma weta ego ahụ ma togboro ya n’ukwu ndiozi.”(Oru 4:36-37)

“Ya mere, Barnabas gara Tasos icho Sol, ma mgbe ọ chotara ya, ọ kpọtara ya Antiok: ha na ọgbakọ zukoro otu afọ wee kuziere otutu mmadụ ihe.”(Oru 11:25-26)

“Ma ndi amuma na ndi ozizi no n’ogbakọ di n’Antiok, Banabas, na Simion onye a na-akpo Naija, na Lushios onye Saiirini, na Manaen onye so n’obi Herod tetrarch, na Sol, mgbe ha na-eke Onyenwe anyi ma na-ebu ony, Mmụọ Nso wee si, ‘Kwaputaara m Banabas na Sol maka ọrụ m kporo ha.’ Mgbe ahụ, mgbe ha busiri ony ma kpee ekpere, ha bikwasiri ha aka ha wee zipu ha.”(Oru 13:1-3)

“Mgbe oge ọfọdụ gasiri, Pọl(Sol) we si Banabas, Ka ayi laghachi leta umu-nna-ayi no n’obodo nile ebe ayi kwusara okwu Jehova, hu otu ha neme. Banabas choro ka ọ kporo Jon, onye a na-akpo Mak, ma Pọl echeghị na ọ bụ ihe amamihe di na ya ịkporo ya, n’ihi na ọ hapuru ha na Pamfilia, o soghikwa ha n’oru ahụ. Ha nwere nnukwu esemokwu nke na ha kewara ibe ha. Banabas kporo Mak gaa Saiprōs.” (Oru 15:36-40)

“Aristakos onye mkporo ibe m na-ekele unu, dikwa ka Mak, nwa nwanne Banabas na-ekele unu.” (Ndi Koli 4:10)

“Epafras, onye mkporo ibe m n’ime Kraist Jisos, na-ekele unu, na Mak, Aristakos, Demas na Luk, ndi mu na ha na-aruko ru.” (Fajlimon 23-24)

Gbalisie ike ibiakwute m oso oso, n’ihi na Demas, n’ihi na o huru ywa a n’anya, o hapuwo m wee gaa Tesalonajika, Kressen gara Galeshia, Tajtos gakwara Dalmatia: naani Luk nonyeere m. Kporo Mak kpota ya, n’ihi na o na-enyere m aka n’ozi m.(2 Tim 4:9-12)

“Anyi bjarutere Dabe, mesiakwa bia Listra, bu ebe otu onye na-eso uzọ aha ya bu Timoti bi, onye nne ya bu nwaanyi Juu na onye kwere ekwe, ma nna ya bu onye Grik, umunna ndi no na Listra na Ajikoniom kwuru okwu oma banyere ya.”(Oru 16:1-3)

“Mgbe Sajlas na Timoti si Masedonia bia, Pol tinyere onwe ya nani n’ime nkwusa, na-agbara ndi Juu ama na Jisos bu Kraist ahụ.”(Oru 18:5)

“O zipuru mmadu abuo n’ime ndi na-enyere ya aka, bu Timoti na Erastos, na Masedonia, mgbe o nogidere n’ogbe Eshia nke nta kari.” (Oru 19:22)

“Ya mere, ana m agba gi ume ka i nomie m: n’ihi nke a, m na-ezitere unu Timoti, nwa m onye m huru n’anya, onye kwesiri ntukwasị obi n’ime Onyenwe anyi, o ga-echetakwara unu uzọ ndu m n’ime Kraist Jisos, nke kwekorọ n’ihe m na-akuzi n’ebe niile n’ogbakọ o bula.” (1 Kor 4:16-17)

“Enwere m olileanya na Onyenwe anyi Jisos izite Timoti n’oge na-adighi anya, ka obi tookwa m utọ mgbe m nuru ozi banyere unu: o dighikwa onye ozo di ka ya, bu onye na-enwe ezi mmasi n’odimma unu: n’ihi na onye o bula na-eleba anya odimma nke ya, o bughị nke Jisos Kraist.(Ndi Filipai 2:19-22)

“Ma Chineke, onye na-akasi ndi dara mbà n’obi obi, were obibia Tajtos kasie anyi obi, o bughikwa naani site n’obibia ya, kamakwa site na nkasi obi nke i nyeworo ya: O gwara anyi banyere ochicho gi n’ebe m no, na oké mwute gi, na oké nchegbu gi n’ebe m no, ka onu m wee di ukwu kari mgbe o bula.”(2 Ndi Korint 7:6-7)

“Ma Tajtos, o bu onye mu na ya na-aruko ru n’etiti unu; ma umunna anyi, ha bu ndi nnochianya nke ogbakọ di iche iche na ihe nsopuru nye Kraist.”(2 Ndi Korint 8:23)

“N’ubochi ndi ahụ, mgbe onu ogugu nke ndi na-eso uzọ na-amuba, ndi Juu Gris n’etiti ha mere mkpesa megide ndi Juu Hibru n’ihi na a na-eleghara umu nwanji ha di ha wuru anya na nkesa nri kwa ubochi. Ya mere, mmadu iri na abuo ahụ kpokotara ndi niile na-eso uzọ ya, si, ‘O bughị ihe ziri ezi na anyi na-eleghara ozi nke okwu Chineke anya ka anyi na-echere na tebul. Umunna, horonu ndi ikom asaa n’etiti unu na ndi a ga-amata ibu ru n’etiti unu na ndi ga-abu ndi a maara na ha ga-abu ndi a maara ihe n’etiti unu. anyi lekwasiri anya n’ekpere na ije ozi nke okwu ahụ.’ Atumatu a masiri igwe mmadu ahụ dum, ha hoputara Stephen, bu nwoke juputara n’okwukwe na nke Mmuo Nso;(Oru 6:1-6)

“Ma Stivin, bu nwoke juputara n’amara na ike Chineke, mere oké ru ebube na ihe iriba ama di iche iche n’etiti ndi mmadu: Otú o di, mmegide bilitere site n’aka ndi otu Ulo Nzuko nke ndi nnwere onwe (di ka a na-akpo ndi Juu nke Sajrini na Aleksandria nakwa ogbe Silisia na Eshia.(Oru 6:8-10)

Ma Sol malitere ibibi ogbakọ ahụ, o na-agakwa n’ulo ruo n’ulo, o na-adokporu ndi ikom na ndi inyom na-atuba ha n’ulo mkporo, ndi a chusasiri ekwusa ozi oma n’ebe o bula ha gara, Filip gbadara n’otu obodo di na Sameria ma kposaa Kraist n’ebe ahụ.(Oru 8:3-6)

Na Damaskos, e nwere otu onye na-eso uzọ aha ya bu Ananayas. ... “Ananayas wee ba n’ulo ahụ, banye n’ime ya, bikwasiri aka ya n’isi Sol, si, Nwanne Sol, Onyenwe anyi-Jisos, onye putara ihè n’ihu gi n’uzọ mgbe i na-abia ebe a, zitere m ka i wee hu ozo, juputakwa na Mmuo Nso. Ngwa ngwa, ihe di ka akpirikpa si n’anya Sol dapu, o wee malite ihu uzọ ozo, e wee mee ya baptizim, mgbe o risiri nri, o nwetara ume.”(Oru 9:10-17-19)

"N'oge a, ụfọdụ ndị amụma si na Jerusalem gbadata Antiok: otu onye n'ime ha, aha ya bụ Agabos, biliri, site na mmụọ nsọ, na-ebu amụma na oké ụnwụ ga-agbasa n'ụwa nile nke Rom."(Ọrụ 11:27-28)

"Filipu onye ozi ọma, otu n'ime ndị asaa ahụ, o nwere ụmụ nwaanyị anọ na-alụbeghị di, bụ ndị na-ebu amụma: mgbe anyị nọsịrị n'ebe ahụ ọtụtụ ụbọchị, otu onye amụma aha ya bụ Agabos si na Judia bjarute n'ebe anyị nọ, o chiri ájì nke Pọl, were ya kee ya aka na ụkwụ ya, si, 'Mmụọ Nsọ siri, 'N'ụzọ dị otú a, ndị Juu bi na Jeruselem ga-enyefe onye nwe ya agbụ.'"(Ọrụ 21:8-11)

"Ha(Paul na Banabas) nwere nghọtahe kpụ ọkụ n'ọny nke na ha kewara ibe ha. Banabas kpọrọ Mak gaa Saiprọs, ma Pọl hōrọ Saiilas wee pụọ, ụmụna na-aja ya mma maka amara nke Onyenwe anyị. O wee gafee Siria na Silisia, na-eme ka ọgbakọ di ike." (Ọrụ 15:39-41)

"Edegara Fajlimon ezigbo enyi anyị na onye ya na ya na-arụkọ ọrụ, degaara Apphia nwanne anyị nwanyị, degara Akipos onye agha ibe anyị na ọgbakọ nke na-ezuko n'ụlọ gị: Amara diri gị na udo sitere n'aka Chineke Nna anyị na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. ... Ana m anụ banyere okwukwe gị n'Onyenwe anyị Jisọs na ihunanya i nwere n'ebe ndị nsọ nile nọ."(Fajlimon 1-3, 5)

"Ariporo m gị(Filemon) maka nwa m Onesimos, onye ghorọ nwa m mgbe m nọ n'agbụ. Na mbụ ọ abaghiri gị uru, ma ugbu a ọ bawo uru ma gị ma mụ onwe m." (Fajlimon 10-11)

"Aristakos onye mkporo ibe m na-ekele unu, dikwa ka Mak, nwa nwanne Banabas na-ekele unu."(Ndi Kọl 4:10)

"Epafras, onye bụ otu n'ime unu na ohu nke Kraịst Jizos, na-ekele unu, ọ na-agbakwa mgba n'ihia unu mgbe niile, ka unu wee guzosie ike n'ochichọ Chineke niile, ndi tozuru okè, nweekwa obi ike."(Ndi Kọl 4: 12-14)

Ajụjụ

1. Ebe ọ bụ na Ndi Kraịst niile bụ ndi nchụàjà ọrụ ha bụ ijere Chineke ozi.
Eziokwu ____ Ụgha ____
2. Ndi Kraịst na-anata onyinye ije ozi
 - a. ____ Ndi nkwusa
 - b. ____ Ndi ozi ala ọzọ
 - c. ____ Ndi okenye/Ndi ọzụzụ aturụ
 - d. ____ Nwoke
 - e. ____ Ụmụ nwanyị
 - f. ____ Ihe niile di n'elu
3. Ndi ohu ndi achoputala àgwà ndi yiri ka hà na-enyere ndi ọzụzụ aturụ aka n'irụ ọrụ ha nke igba ume na idu ọdụ.
Eziokwu ____ Ụgha ____

Isi nke 5

Ndi ohu nwanyị (Diakonos)

"N'ihia na ka unu niile bụ ndi e mere baptizim baa n'ime Kraịst yikwasịwo Kraịst, e nweghị onye Juu ma ọ bụ onye Grik, e nweghị ohu ma ọ bụ onye nweere onwe ya, e nweghị nwoke ma ọ bụ nwaanyị, n'ihia na unu niile bụ otu n'ime Kraịst Jizos."(Ndi Galeshia 3:26-28). Chineke adighi ele mmadu anya n'ihu. (Ọrụ 10:34) Ha niile bụ ndi nchụàjà ijere Chineke ozi. (Mkpughe 5:10)

Okwu Grik diakonos bụ nwoke na-anọpụ iche, ma nwoke ma ọ bụ nwanyị. Okwu Latin maka diakonos bụ onye ozi, ebe okwu bekee bụ ohu. Diakonos ma ọ bụ ụdị ya dị iche iche pụtara ugboro 28 n'ime Testament Ọhụrụ, otu n'ime ha na-ezo aka na Phebe, ohu nwanyị (diákonon) na ugboro abụọ dị ka dikọn na Ndi Filipai 1:1, 1 Timoti 3:8-13 na Rom 16:1.

“Ugbu a, unu bụ ahụ nke Kraịst, burụkwa ndị òtù ya n'otu n'otu: Chineke ahọpụtawokwa n'ogbakọ mbụ ndịozị, ndị amụma nke abụọ, ndị ozizi nke atọ, e mesjakwa ọrụ ebube, e mesja, onyinye nke ọgwụgwọ, inye aka, inye ntuziaka, na ụdị asụsụ dij iche iche.” (1 Ndi Kọrint 12:27-29)

Chineke si n'aka Pọl wepụta àgwà ndị a ga-eji na-arụ ọrụ izu aturụ. N'igbaso àgwà ma ọ bụ iru eru nke ndị ikom a Pọl tulerè àgwà àgwà, ntozu nke ndị ohu ndị o doro anya na ha na-enyere aka n'ọrụ a dij mkpa nke ndị nlekọta, ndị nche, ndị nlekọta, ndị ozi. Ọrụ nke ndị ọzọ so n'ahụ dij nnọọ mkpa, dij mkpa, dij mkpa na ihe dij mkpa ma nwoke ma ọ bụ nwaanyị rurụ.

Umụ nwanyị ejiri aha mara

N'ime Testament Ọhụrụ ọtụtụ umụ nwanyị ka a na-amata n'aha ebe okwu gụnyere gụnyere ndị nwoke na ndị nwanyị. Site n'inyochoa ihe omume diakonos nke Chineke, mmadụ kwesiri inwe ike ikpebi ma enwere ọrụ ọ bụla a chorọ ka umụ nwanyị Ndi Kraịst rụọ ma ọ bụ na-amachibidoro iwu ime.

“Ma otu nwoke aha ya bụ Ananayas, ya na Safajra nwunye ya, ha rere otu ala, ma nwunye ya maara, o debere onwe ya ụfọdụ n'ime ihe ndị o nwetara... ihe dij ka awa atọ nwunye ya batara, n'amaghị ihe merenụ. Ọ si, E, ọ bu ihe ri nne. Ma Pita siri ya, Gini mere unu kwekọritara inwa Mọ nke Onye-nwe-ayi? (Ọrụ 5:1-2; 7-9)

Ikwu: Safajra na Ananayas ghaara Mmụọ Nsọ ụgha, bụ mmehie e kpachapurụ anya mee.

“Ma otu onye na-eso ụzọ nọ na Jopa aha ya bụ Tabita, nke a sughariri ibụ Dọkas: o jukwara n'ezị ọrụ na ọrụ ebere.” (Ọrụ 9:36)

Okwu: Tabitha, Dọkas, nyeere ndị ogbenye aka site n'ime ihe ọma na ọrụ ebere. Ihe omume emere na mpụga mgbakọ ahụ.

“Ọ (Pita) gara n'ụlọ Meri, nne Jọn onye aha ya ọzọ bụ Mak, ebe ọtụtụ ndị zukọtara na-ekpekwa ekpere.” (Ọrụ 12:12)

Okwu: Meri ji ụlọ ya mee ka ndị nsọ gbakọta ọnụ. N'okwu a, nnọkọ ahụ bụ maka ikpe ekpere maka nchekwa nke Ndi Kraịst niile ma karịsja maka Pita, dij ka obere oge tupu Herod gbupurụ Jems isi.

Ma mbe emesiri ya (Lidia) baptism, ọ riọ ayi, si, Ọ buru na unu ewerewo na m'kwesi ntukwasi-obi nye Onye-nwe-ayi, bia n'ulom, nọ kwa. O wee merie anyị.” (Ọrụ 16:15)

Okwu: Lidia ji ihe onwunwe ya gboo mkpa Pọl na ndị so ya.

“Ma ụfọdụ n'ime ha kwekọritara wee sonye na Pọl na Sajlas, dij ka ọtụtụ n'ime ndị Grik na-asọpụrụ Chineke na ọ bughị ole na ole n'ime ndị isi ndị inyom.” ... “Ma ndi Juu a (ndi ikom na ndi inyom) dij ebube karịa ndi nọ na Tesalonajka; ha ji inu oku n'obi nabata okwu ahụ, na-enyochoa Akwukwọ Nsọ kwa ụbọchị iji mara ma ihe ndi a ọ dij otú ahụ. ... “Ma ụfọdụ ndi ikom sonyeere ya wee kwere, n'etiti ha nwekwara Dionysius onye Areopago na otu nwaanyị aha ya bụ Damaris na ndi ọzọ so ha.” (Ọrụ 17:4, 11-12, 34)

Okwu: Damaris kwere. O nwere ike ibụ nwaanyị Atens a ma ama ka ọ nọ n'Ariopagos mgbe Pọl na-ekwu okwu.

“Mgbe Pọl mere nke a gasiri, A Asalali, onye Juu na-ekwu okwu banyere Jehova. Agba, ọ bụ ezie na ọ maara naanị baptizim Jọn. (Ọrụ 18:1-2; 24-26)

Okwu: “Ha,” Akwila na nwunye ya bụ Prisila, kuziiri Apollos, ọ bughị nanị Akwila.

“N'echi ya, anyi puru ma biarute Sesaria, anyi wee banye n'ụlọ Filip onye na-ezisa ozi ọma, onye bụ otu n'ime mmadu asaa ahụ, anyi na ya nọkwa, o nwekwara umụ ndi inyom anọ na-alubeghi di, bụ ndi buru amuma.” (Ọrụ 21:8-9)

Ikwu: Ụmụ nwaanyị Filip buru amụma. Site na 1 Ndi Kọrint 14:21 anyị na-amụta na amụma bụ maka ndị kwere ekwe. Ọ dịghị ihe gosiri na ọ bụ naanị ụmụ nwaanyị ka ha buru amụma ma ọ bụkwanụ naanị mgbe ha na-agbakọtaghị.

“Ana m ekele gi nwanne anyị nwanị bụ Fibi, onye na-eje ozi na chọọchị dī na Senkrea.” (Ndi Rom 16:1)

Ikwu: Ụfọdụ Akwụkwọ Nso na-asugharị diákonon dī ka deaconess. Ma onye ọ bụla, nwoke ma ọ bụ nwanị, n'ime Kraịst bụ ohu, diakono, n'ime ahụ nke Kraịst nakwa dī ka ndị nchụàjà ijere Chineke ozi. Bajbụl gbachiri nkịtị banyere ụdị ozi Phebe jere. Naanị ihe anyị maara bụ ozi ya. Anyị makwa na ya eruteghị ntozu pụrụ iche maka ọrụ nke ndị odibo ka a tugharịrị nwunye ya dī ka ndị dikọn na 1 Timoti 3:12.

“Keleenụ Prisila na Akwila, ndị mụ na ha na-arụkọ ọrụ n’ime Kraịst Jizọs, ndị tinyere olu ha n’ihe ize ndụ n’ihi ndụ m, ndị ọ bughị naanị m na-enye ekele, kama ọgbakọ niile nke ndị Jentail na-ekelekwà ọgbakọ ha dī n’ụlọ ha. Keleenụ Epaenetọs onye m hụrụ n’anya, bụ onye mbụ ghorọ Kraịst n’Eshia. Keleenụ Meri onye rụsiri ọrụ ike n’ihi unu. Juet na ụmụna m ndị mkpọrọ.”(Ndi Rom 16:3-7)

Ikwu: Anyị amaghị ọrụ Meri rụrụ. Otú ọ dī, anyị maara na ọ bughị umengwụ ka ọ na-arụsi ọrụ ike.

“Ọgbakọ ndị dī n’Eshia na-ekele unu: Akwila na Priska (Priska) na ọgbakọ dī n’ụlọ ha, na-ekele unu nke ukwu n’ime Onyenwe anyị.” (1 Ndi Kọrint 16:19)

Ikwu: Ụlọ Prisila na Akwila ghere oghe maka Ndi Kraịst igbakọta.

“Ana m ariọ Yuodia na ana m ariọkwa Sintiki ka ha kwekọrịta n’ime Onyenwe anyị: Ee, ana m ariọkwa gi, ezi enyi, nyere ndị inyom a aka, bụ ndị mụ na Clement rụkọworo ọrụ n’ozi oma.”(Ndi Filipai 4:2-3)

Ikwu: O doro anya na ndị inyom a si Filipai. Ha nyeere Pọl aka n’ikuzi Ozioma. Ha mere ihe karịrị nanị ino ya iji wepụ ọdịdị ọ bụla nke na-ekwesighị ekwesị. Ha na-ezi ozi oma ka ha na Pọl na Clement na-arụkọ ọrụ.

“Echetara m okwukwe gi nke sitere n’ezi ihe, okwukwe nke buru ụzọ biri n’ime nne nne gi bụ Lọis na nne gi Yunais, ma ugbu a, ejiri m n’aka na ọ bikwa n’ime gi.” (2 Timoti 1:5)

Okwu:Ha bufere ezinụlọ ha okwukwe ha.

“Edegara Faịlimon onye anyị na ya hụrụ n’anya na-arụkọ ọrụ na Apphia nwanne anyị nwanị na Akipos onye agha ibe anyị, na ọgbakọ dī n’ụlọ gi.” (Faịlimon 1-2)

Okwu:“Aphia” bụ nwanị Onye Kraịst bụ Pọl na Faịlimon maara.

Ụmụ nwanị site n'okwu ọnu - niile, onye ọ bụla na onye ọ bụla

“Ya mere e mere ndị natara okwu ya baptizim, a tụtwasịkwara ihe dī ka puku mkpụrụ obi atọ n’ụbọchị ahụ.” (Orụ 2:41)

Okwu:“Ndi natara Okwu Ya” gụnyere ndị ikom na ndị inyom.

“Ndi na-eso ụzọ ahụ kpebiri, onye ọ bụla dī ka ike ya hà, izigara ụmụna bi na Judia ihe enyemaka.”(Orụ 11:29)

Okwu:“Onye ọ bụla” gụnyere ụmụ nwanị, yabụ ụmụ nwanị nyere aka n’ichoputa.

“Mgbe ahụ, ọ dī mma n’anya ndịozị na ndị okenye na ọgbakọ dum ka ha hōrọ ndị ikom n’etiti ha ziga ha na Pọl na Banabas n’Antiok.” (Orụ 15:22)

Okwu:“Ụka dum” gụnyere ụmụ nwanị. Ya mere, ndị inyom na-ekere òkè n’ihoro.

“Ya mere, mgbe e zipurụ ha, ha gbadara Antiok, wee kpọkọta ọgbakọ ahụ, nye ha akwụkwọ ozi ahụ, ma mgbe ha gụchara ya, ha nūriri ọnu n’ihi agbamume ya.”(Orụ 15:30-31)

Okwu:“Ọgbakọ” ahụ gụnyere ndị inyom nūrụ ma nūrja ọnu.

"Mgbe ahụ, o nyere onyeisi ndị agha ahụ iwu ka edebe ya n'ụlọ mkpọrọ, ma nweere onwe ya, ka a gharakwa igbochi onye ọ bụla n'ime ndị enyi ya igbo mkpa ya."(Ọrụ 24:23)

Okwu:"Ndị enyi" gụnyere ndị ikom na ndị inyom bụ ndị na-egbo mkpa Pọl.

"A ga-enwe mkpagbu na mkpagbu maka onye ọ bụla nke na-eme ihe ọjọọ, onye Juu buru ụzọ na onye Grik, ma otuto na nsọpụrụ na udo dijiri onye ọ bụla nke na-eme ezi ihe, onye Juu buru ụzọ na onye Grik: n'ihina Chineke adighi ele mmadụ anya n'ihu."(Ndị Rom 2:9-11)

Okwu:"Mmadụ ọ bụla" emeghi ka ndị ikom na ndị inyom na-eme ihe ọma ma ọ bụ ihe ọjọọ.

"N'ihina nime Kraist Jisus unu nile bu umu-ndikom nke Chineke, site n'okwukwe: n'ihina ka unu nile ndi emere baptism iba nime Kraist yikwasiwo Kraist: Ọ dighi kwa onye-Ju ma-ọbu onye-Grik, ọ dighi kwa orù ma-ọbu onye nwe onwe-ya, ọ dighi nwoke na nwayi di, n'ihina unu nile bu otù onye nime Kraist Jisus.(Ndị Galeshia 3:26-29)

Okwu:Nwa nwoke nwere ikike iwu kwadoro ihe nketa nna ya. Ma "Dị ka ọtụtụ n'ime unu" e mere baptizim gụnyere ndị inyom. Mgbe ahụ, ndị inyom n'ime Kraist nwetara ikike nketa Pọl kwuziri na ndị nọ n'ime Kraist bụ otu. Ọ dighi onye n'ime Kraist bụ onye nke abụọ nke Onye Kraist n'ihina mmadụ nile bụ ndị ohu na ndị nchụàjà ijere Chineke ozi. (1 Pita 2:16 na Mkpughe 1:6)

"Nwanyị ahụ nke nọ na Babilon, bụ onye a họtara, na-ekelekwaga gi." (1 Pita 5:13)

Okwu:"Ọ" nwere ike ịbụ nwanị Onye Kraist ma ọ bụ ọgbakọ Ndị Kraist- amaghi.

"Onye okenye nye nwanị a họtara na ụmụ ya, ndị m hụrụ n'anya n'eziokwu, ọ bughị naanị mụ onwe m, kamakwa ndi niile maara eziokwu ahụ." (2 Jọn 1:1)

Okwu:"Nwanyị a họtara ahọtara" nwere ike ịbụ nwanị Onye Kraist ma ọ bụ ọgbakọ Ndị Kraist- amaghi.

Usoro niile, nke ọ bụla na-agụnye ụmụ nwanị. Ya mere, ụmụ nwanị ga-ekere òkè ka ahụ nke Kraist na-arụ ọrụ di ka ahụ di n'otu ma ọ bughị na a na-ewere akụkụ nke ahụ di ka ịdoro n'ahụ ma ọ bụ nwurụ anwụ.

Omume na omume ụmụ nwanị

"Ya mere, ma ị(nwoke ma ọ bụ nwanị) rie ma ọ bụ n'ụlọ ihe ọhụrụ, ma ọ bụ ihe ọ bụla ị na-eme, mee ihe niile ị nye Chineke otuto. Unu ewela iwe megide ndi-Ju ma-ọbu ndi-Grik ma-ọbu nzukọ Chineke, dika m'nāchọ ime ihe nātọ onye ọ bula utọ n'ihe ọ bula nke M'nēme, ọ bughị n'ihina uzọ nkem, kama nke ọtutu madu, ka ewe zoputa ha. Bụrụnụ ndi na-eñomi m, di ka m na-eñomi Kraist. Ma anamaja unu mma, n'ihina unu nēchetam n'ihe nile, nēdozi kwa omenala nile, dika M'rara ha nye n'aka unu. Ma anamachọ ka unu mara, na isi nke nwoke ọ bula bu Kraist; ma isi nke nwanị bụ nwoke na isi nke Kraist bụ Chineke. Onye ọ bula na-ekpe ekpere ma ọ bụ na-ebu amuma, na-ekpuchi isi ya, na-emechi isi ya (Kraist). Ma nwanị ọ bula nēkpe ekpere ma-ọbu ibu-amuma, nēkpughepughi isi-ya nēmetu isi-ya ihe-ihere; n'ihina na ọ bụ otu ihe ka a ga-asị na a kpurụ ya isi. N'ihina na ọ bụrụ naghị ekpuchi nwanịjika ewee ya isi: ma ọ buru na ọ bu ihe-ihere n'anya nwanị ka agāsị ya agiri-isi ma-ọbu isi, ka ewe kpuchie ya.(1 Ndị Korint 10:31–11:6)

Okwu:

- na-achọ ọdịmma onye nke ọzọ mgbe nile – 10:24
- ihe ọ bụla ị na-eme, nye Chineke otuto – 10:31
- iren ye iban, ẹkūsue ne ibuot mbufo, 11:4
- elela Ndị Kraist ogbenye ego anya di ka ndi di ala— 11:21
- elela onyinye ime mmụọ gi anya ka ihe di mkpa - 12:
- ihunanya kacha mkpa - ọ na-adịru mgbe ebighi ebi. — 12:31-13:13
- agba ume, ikwanyere ibe ya ugwu, sọpụrụ ibe ya na karịsịa ndi ahụ inwe ọrụ maka ọdịmma gi, zere ọgba aghara - 14.

Ikwu: “Emela ka ndị Juu ma ọ bụ ndị Grik iwe iwe” pụtara emela nwanna nwoke ma ọ bụ nwanna nwaanyi ghara inwe okwukwe site n’ileghara omenala na omenala ha anya.

Okwu:“Omenala” sitere na okwu Grik paradóseis nke putara isi ihe nke nkuzi. (nke Thayer)

Ikwu: “Ịburu amụma” sitere n’okwu Grik bú profeteuoo nke pụtara ibu amụma ihe ga-eme n’odinihu metụtara alaeze Chineke ma ọ bụ ikwupụta, kwupụta, ihe a pụrụ ịmara nani site ná mkpughe Chineke. (nke Thayer)

Okwu:“Nwoke ọ bụla” sitere na okwu Grik andrós nke pụtara ma nwoke ma ọ bụ di dabere na kọntakti.

Ikwu: “Nwanyị ọ bụla” sitere na okwu Grik gunaikós nke pụtara ma nwanyị ma ọ bụ nwunye.

Okwu:“Akpachapụrụ ma ọ bụ kpụọ isi” - Ụmụ nwanyị ndị kpụchara ntutu isi ha gosipụtara ntaramahụhụ nke ịkwa iko, ma ọ bụ ịkwa iko. (Adam Clarke)

Ikwu: Pọl na-echetara ndị Kọrint na nkwanye ụgwù na nsọpụrụ di oké mkpa eleghị anya karịa omenala mgbe a na-ekpe ekpere ma ọ bụ na-ebu amụma. Omenala n’oge ahụ bụ ka ụmụ nwoke na-ewepụ ihe mkpuchi isi n’ihu onye ka elu na ka a ghara ịhụ ụmụ nwanyị n’ihu ọha na-enweghị mkpuchi isi. Ya mere, isi kpuchiri ọ bụ omume ezi omume ka ọ bụ omenala nkwanye ụgwù na nsọpụrụ? Di nwere ike ịgba nwunye ya alụkwaghịm n’ihi enweghị nkwanye ụgwù di otú ahụ, n’ejighị isi ya kpuchie ya. Amamikpe Pọl yiri ka ọ bụ mmechuihu nke Chineke site n’aka nwoke na-adighị ewepụ ihe mkpuchi isi ya nakwa site n’aka nwanyị na-akparị nwoke ahụ na-ahụ maka ọdịmma ya (di, nna ma ọ bụ nwanne nke okenye) site n’agaghị eji ákwà mkpuchi kpuchie isi ya. Ha abụọ megidere ọdịnalá na omenala nkwanye ụgwù n’obodo ha, ma ọ bụ ikike iwu nwere ike ịpụta ịnakwere omume ndi ọgọ mmụọ. Nke a anaghị egbochi ma ndi nwoke ma ọ bụ nwanyị ikpe ekpere ma ọ bụ ibu amụma. Ma nnwere onwe na nnwere onwe n’ime Kraịst agaghị ebute ma ọ bụ bute enweghị nkwanye ụgwù nke ndi ọzọ.

"Nwanyị kwesiri inwe ihe nnochianya nke ikike (ike) n'isi ya n'ihu ndi mmuọ ozi: Otú ọ di, n'ime Onyenwe anyi nwanyị esiteghị na nwoke ma ọ bụ nwoke ma ọ bụ nwanyị; n'ihu na di ka nwanyị e sitere na nwoke, otú ahụ ka nwoke si na nwanyị mụọ ugbo a: ma ihe nile sitere na Chineke. ma ọ bụrụ na nwanyị enwee ogologo ntutu isi, ọ bụ ebube ya? (1 Ndi Kọrint 11:10-16)

Ikwu: Omume nke nwanyị na-eleda di ya, isi ya, ezighi ezi.

Ikwu: N’oge bu ụzọ na mgbe Kraịst gachara, bú mgbe Rom chirị ụwa, a na-ewere ihe ka ọtụtụ ná ndi inyom n’okpuru ikike ma ọ bụ ike ụmụ nwoke. Maka ụmụ nwanyị luru di na nwunye, ákwà mgbochi na-ekpuchi ntutu isi ha, 1) pụtara ọnọdụ alụmdi na nwunye ya, 2) ido onwe ya n’okpuru ọnọdụ di di ka onye isi, 3) ihe ngosi nke idi obi umeala na idi ọcha na 4) chebe ya puo na ariri ndi nwoke. A na-ewere ụmụ nwanyị ndi na-enweghị mkpuchi mkpuchi na-enupu isi na-abukari ndi akwuna na-akpu isi, nke a kpuru akpu ma ọ bụ kpụọ isi. Omenala n’otu omenala anaghị ejikota ya dika iwu na omenala ndi ọzọ. Taa n’akuku ụfodu nke ụwa; omumaatu, India, ụmụ nwanyị na-eyi akara nke ọnọdụ alụmdi na nwunye ha. Mgbe alụmdi na nwunye Hindu gasiri, nwunye ekwesighi ihapu aka ya oto. O ga na-eyi bangle mgbe niile iji gosi na o lula.

Ikwu: Ihe mkpuchi (Greek palla) bu akara nke nwanyị luru nwanyị, na n’odibendi ha bu akara nke ikike di.

Ikwu: Ndi no n’ime Kraịst 'na-adabereghị' na-atu aro na ọ bughị ndi ka elu ma ọ bụ ndi di ala kama ha ha n’uru na Chineke na mkpa n’alaeze Ya. Iha nhata n’ime Kraịst adighi agbanwe ukpuru Chineke nke bú na nwoke ahụ nwere ibu oru maka otu ezinulo nakwa na nwanyị ahụ sitere n’okike bu onye inyeaka na enyi ya, ọ bughị ohu ya. Ihe ọ bula ọ na-eme megidere ozizi Kraịst na ndiozi Ya ma ọ bụ omenala obodo nke mere ka ndi obodo ahụ na omume ya adighi mma, ọ na-akpari di ya, ọ dighikwa akwalite ozi Kraịst.

Okwu:Ihe omume kwa ubochi ga-egosiputa nkwanye ugu na nsopuru nke na-akwalite idi n’otu na mmekorita niile ma n’ezinulo, obodo, ebe oru, goomentị ma ọ bụ uka ma agbakotara ma ọ bụ na ọ gbakotaghị. Onye ọ bula n’ime Kraịst, nwoke ma ọ bụ nwanyị, nwere otu ọnọdụ ime mmuọ n’ihu Chineke.

“Ginịzi, ụmụnna, mgbe unu na-ezukọta, onye ọ bụla nwere ukwe, 1 ihe mmụta, a mkpughe, asụsụ, 2 ma ọ bụ nkọwa. agbamume). Ọ bụrụ na onye ọ bụla (nwoke ma ọ bụ nwanyi) na-ekwu n’asụsụ dij iche iche, ka ọ bụrụ naani mmadụ abụọ ma ọ bụ atọ, na onye ọ bụla n’otu n’otu (n’usoro), ka onye (nwoke ma ọ bụ nwanyi) sugharja ya. Ma ọ bụrụ na ọ dighi onye ga-asughari, ka onye ọ bụla n’ime ha (nwoke ma ọ bụ nwaanyi) na-agbachị nkịtị na chọpochi (ozukọ nke Kraịst) na-agwa onwe ya okwu (ọ bughị nwoke kpomkwem) na Chineke. Ka ndi amuma abụọ ma ọ bụ atọ (na-abughị nwoke ma ọ bụ nwanyi) kwuo okwu, ka ndi ọzọ (na-abughị nke nwoke na nwanyi kpomkwem) tụọ ihe e kwuru 3. Ọ buru na ekpughere onye ọzọ nānọdu ala n’ebe ahu, ka nke-mbu ịa nkiti. N’ihi na unu nile nwere ike ibu amuma n’otù n’otù, ka madu nile we muta ihe, ka ewe kwasie madu nile ike, ka mọ nke ndi-amuma nēdo kwa n’okpuru ndi-amuma. N’ihi na Chineke abughị Chineke nke ọgba aghara kama ọ bụ nke udo. Dij ka ọ dij n’ogbakọ nile (ogbakọ ma ọ bụ ọgbakọ) nke ndi nsọ, ndi inyom (ụmụ nwanyi unu, nwunye unu – KJV, NKJV, YLT) kwesiri ịgbachi nkịtị n’ogbakọ (ekkleesiáis – mgbakọ). N’ihi na e kweghi ka ha kwuo okwu, 4 kama ha kwesiri idi na-erube isi, dij ka lwu ahụ na-ekwukwa. Ọ bụrụ na ọ dij ihe ọ bụla ha choro imuta, ka ha juo di ha (ándras - nwoke ọ bụla, nwoke - PC Bible Study Biblesoft) n’ulo. N’ihi na ọ bụ ihe ihere na nwanyi ikwu okwu n’ogbakọ.” (1 Ndi Korint 14:26-36)

Ikwu: Ndi Kraist no na Korint gbaotara onu dij ka ahụ Kraist ebe ha na-abu abụ, na-akuzi ihe (didacheén), 5 na-enye mkpughe ma na-asu asụsụ ndi ọzọ site n’aka ndi nsughari. Ihe mere e ji na-agbakota bu iji gbaa Ndi Kraist ume ka ha nọgide na-ekwesị ntụkwasi obi na iru ezi oru. Ndi na-ekwu okwu, ndi nwoke ma ọ bụ nwanyi, ndi na-enweghi ike ighota n’ihi na onye ntughari anoghi ya, ga-agbachị nkịtị. Ọgba aghara na mgbagwoju anya nke mmadu nile n’otu oge na-ekpe ekpere, ikwu okwu ma ọ bụ ibu abụ ga-eme ka ndi obia chewe na "unu apuola n’obi" na igbochi ozi Chineke inu. Ikwe ka onye ọ bụla na-ekwu okwu ma ọ bụ na-abu abụ n’otu n’otu, otu na-eso ibe ya, na-asopuru Chineke na mmadu ibe ya.

Ikwu: "Ndi amuma abụọ ma ọ bụ atọ na-ekwu okwu" - onye amuma bu nwoke ma ọ bụ nwanyi nke Chineke na-ekwu okwu. (Site na Lexicon Greek nke Thayer)

Ikwu: Mgbe Pol ka na-ekwu okwu banyere inogide na-eme ihe n’usoro, Pol gwara ndi inyom Korint ka ha gbachie nkiti ma ghara ikwubi okwu di ha (idious – nke onwe) kama chere ya juo ya mgbe unu laruru. Ndumodu Pol agaghi emetuta ndi inyom bu Ndi Kraist bu ndi di ha bu ndi ogo mmuo, ndi nwuru anwu ma ọ bụ gbahapuru ha. Isi ihe bu ikwanyere di ha na-akuzi ihe na ikwanyere ndi ọzọ ugwu - ndi nwoke, ndi nwanyi ma ọ bụ ndi obia. N’ihi ya, o nwere ike ibu na "iwu ahụ" na-ezo aka n’upuru ma ọ bụ omenala ulo nzuko.

Okwu:Mgbe Ndi Kraist nile zukotara onu ga-ekere okè n’usoro n’usoro ma na-akwanyere ndi ọzọ ugwu, ọ bughị ha nile na-ekwu okwu n’otu oge na-akpata ọgba aghara na ọgba aghara. Ụmụ nwanyi agaghi aju ajuju ma ọ bụ gbaa aka n’okwu nwoke ahụ na-ahụ maka odimma ha, ma di ha, nna ha ma ọ bụ nwanne ha ma ọ bụ na-egosiputa agwa enweghi nkwanye ugwu karisja n’ebe nwoke ọ bụla no.

“Ya mere, yikwasinu, dij ka ndi Chineke horo, ndi dij nsọ na ndi ha huru n’anya, obi omijiko, obioma, idi umeala n’obi, idi nwayo na ntachi obi,... Ka okwu Kraist biri n’ime unu nke ukwu, na-ezi ihe ma na-adurita ibe unu odu n’amamihe niile, na-abu abụ oma na abụ na abụ ime mmuo, na-eji ekele n’obi unu nye Chineke.”(Ndi Koloisi 3:12, 16)

Ikwu: "Ndi a horo" gunyere umu nwanyi na umu nwoke. Ha abuo ga-ezi ihe na idu odu n’amamihe, n’ihe omuma. Ntuziaka ahụ gbachiri nkiti ma a ga-eme nke a na nzuzo ma ọ bụ mgbako. Edemede ahụ kwuru na a na-eme nkuzi na ndumodu n’abụ n’ime obi nye Chineke. Ma izirita ihe na idurita ibe ha odu choro ka mmadu na-ekwu site n’obi ha ma ọ bụ ihe e dere ede ma ọ bụ ihe e kwuru.

¹Abu nke StrongNT#:1568; Vine's Expository Dictionary - bu nke egosiputara "mkpisi aka na-aputa ma ọ bụ na-atughari (na eriri egwu)"; mgbe ahụ, "abu dij nsọ, buru abụ egwu egwu, abụ abụ. Onu ogugu dij ike na Concordance - otu egwu egwu; ya bu, Ode dij nsọ (ya na olu, ubo akwara ma ọ bụ ihe ọzọ; a "abụ abụ"); mkpokota, akwukwo Abụ Oma. Thayer's Lexicon, twanging.

²Glossa, gloossee, Strong's NT#:1100 - 1. ire, otu akuku ahụ, akuku okwu: Mak 7:33,35 . 2. ire; ya bu, asusu nke otu ndi mmadu ji eme ihe di iche na nke obodo ndi ozo (Thayer's Lexicon); Ya bu, "Ndi Krit na ndi Arebia, ayi nānu ka ha nekwa n'asusu ayi oké olu nke Chineke" (Olu 2:11).

³Diakrinetoosan Strong's NT#:1252 - Lexicon Greek nke Thayer - mee ihe dij iche, ikpa oke, imata odiche.

⁴laleo NT#:2980 - Thayer's Greek Lexicon - iji okwu mee ka mmadu kwuputa uche ya na ikpughe echiche ya;

⁵Didaskalos (didacheén) - Strong's NT#: 1321, - putara ugboro 97 - 83 metutara nkuzi nke Jizos, Mmuo Nso ma o bu Ndiozi, ugboro 5 nye ndi Farisii, 1 oge nke o bua nye Jon Onye Na-eme Baptizim, umu nwanji [1 Timoti 2], Jezibel na Belam na oge 3 ozo. Didaskalos Strong's NT#: 1320, putara ugboro 59 - 46 di ka nna ukwu na Ozioma, otu ugboro di ka dokita na Luk, 1 ugboro n'akwukwo ozi di ka onye nkuzi na otu ugboro di ka nna ukwu na James.

Echiche nke nkwa ole na ole:

Albert Barnes Notes

"Ha agaghi akuziri ndi mmadu ihe, ma o bu ka ha kwusi ndi na-ekwu okwu' Rosenmuller.

Ikwu: Ha jigidere usoro nkuzi didactic nke nkuzi/ozizi.

Adam Clarke nkwa

"E nwere 'ukpuru ndi Juu (riba ama okwu bu 'di ka iwu na-ekwukwa"); e kweghi ka umu nwanji zie ihe n'ogbakwo, ma o bu obuna iju ajuju. Ma okwu nke Rabbi Eliezer, di ka e si nye ya, Bammidbar Rabba, s.9, fol.

Roy C Deaver

"Nzuko ahụ di na 1 Ndi Korint 14:26-40 bu maka imega ahụ na inata abamuru nke onyinye ime mmuo, ndi amuma na-egosiputa onyinye ibu amuma ha, ' guru ndi nwunye ndi amuma 'gbachi nkiti n'ogbakwo.' E kweghi ka ha na-ekwu okwu [gbachie nkiti]. Site na [Na-alu ugu maka Okwukwe](#) Oktoba/1995, p. 2; Guy N. Woods, Ajuju na Aziza OPEN FORUM Freed Hardeman College Henderson, TN: 1976), p. 106-109.

Guy N. Woods

"Ole ndi ka a chorwo ka ndi inyom ahụ gbachie nkiti n'akuku ihe odide ahụ a na-amu (1 Ndi Korint 14:34, 35)? Ha bu ndi nwunye ndi amuma e kwuru okwu ha na paragraf ahụ e bu uzo (ihe o kwuru n'amaokwu ndi bu uzo) A machibidoro iwu ikwu okwu, ma o bu iju ajuju, n'oge a na-eme ka a mara ya, onyeozio ahụ togboro nnoo ukpuru ezi uche di na ya bu na ha kwesiri ichere oge ahụ ha nwere ike iju onwe ha ajuju ahụ ruo mgbe ha nwere ike iju onwe ha ajuju. ndi di n'ulo, ndi inyom a luru di, ndi di ha nwere ike iza ajuju ha n'ulo." Site n'iso mpi maka Okwukwe, Oktoba/1995, p. 10; sitere na Roy C Deaver, Oru nke Umu nwanji (Wellington, Texas: Nwebiisinka, Enweghi ubochi), p.13-15.

Ndi ozo

"N'uya n'oge mmalite nke Republic (Roman) Republic, a naghị ekwe ka umu nwanji kwuo aro, ma na mmalite nke Alaeze Ukwu ahụ, otutu ndi ikom na-achọ na obuna na-agbaso ndumodu ndi nwunye ha. O di mma ime otu ahụ, ma o buru na e nyere ndumodu ahụ na nzuzo. Ndi ikom Atens weere na umu nwanji adighi mma karja ihe onwunwe." Ike zuru ike na nke kachasi ike.

Ajuju

1. Phebe bu diaconos, odibo.
Eziokwu ____ Ugha ____
2. Di ka 1 Ndi Korint 14 si kwuo, Ndi Kraist na-ezuko onu maka nzube nke
 - a. ____ Na-eme mmemme ofufe
 - b. ____ Na-agbarita ibe na ndumodu

Isi nke 6

Ndi ohu (n'ozuzu)

Ndi nkuzi

"N'ihia na o bu ezie na n'oge a j(nwoke ma o bu nwanji) kwesiri ibu ndi nkuzi, i chorwo onye ga-akuziri gi ozo ukpuru ndi bu isi nke okwu Chineke. Mmiri ara ehi chorwo unu, o bughị nri siri ike, n'ihia na onye o bua nke na-anu mmiri ara amataghi

okwu ezi omume, ebe ọ bụ nwata. Ma nri siri ike bụ maka ndị tozuru okè, bụ ndị a zuru ikike nghọta ha site n'omume mgbe nile, imata ọdiche di n'ezị ihe na ihe ọjọọ.” (Ndi Hibru 5:12-14)

Isi okwu a na-ahukari na agba ọhuru bụ ikwusara ndi furu efu ozi ọma. Ndi na-ezisa ozi ọma nke narị afọ mbu ruru ọru nke izi ndi furu efu ozi ọma di ka Ọru 8:4 si kwuo. Ndi Kraist, nwoke na nwanji, bu ndi gbasasiri na Jerusalem kwusara Okwu ahụ ebe ọ bula ha gara.

Ndi a (ndi a kpọturu aha n'amaokwu nke 4) gara n'ihu na-echere anyi na Troas, ma anyi si na Filipai puo mgbe ubochi achicha na-ekoghi eko gachara, ma n'ime ubochi ise anyi biakwutere ha na Troas, ebe anyi noro ubochi asaa. N'ubochi mbu n'izu, mgbe anyi zokotara n'inyawa achicha, Pọl gwara ha okwu, na-achọ ila n'echi ya, o wee mee ka okwu ya di ogologo ruo etiti abali. (Oru 20:5-8)

Okwu:Okwu Grik nke dialegomai nke asughariri “okwu” (a asugharirhie dika ekwusara ya na KJV) putara, ikparita uka, ikwu okwu, nkparita uka ma obu ikparita. N'ih iya, Pọl ekwusaghi ozi ọma “mkpasa okwu,” kama ọ tulere ihe ndi Chineke si n'ikpasa Kraist puta.

Taa, ndi na-ekwusa ozi ọma na-enye nkwasị nke ufodu isiokwu Akwukwo Nso banyere nhorọ ha nye ndi no n'ime Kraist n'enweghi ohere ọ bula maka iju ajuju ma ọ bu nkwurita okwu. Otú ọ di, ufodu ndi nkwsa na-ezi ihe kpomkwem site na Bible site n'itughari uche ha gaa n'akuku ihe odide a na-atule. O nweghi ihe ekwuru maka ikpasa Ozioma (Kraist na onwu Ya, olili na mbilite n'onwu) ozọ nye ndi ahụ no na Kraist, ndi a zoputara.

Chineke na-adabere na Ndi Kraist no n'ime ala-eze Ya ikuziri ma na-ekwusa ozi ọma ka onye ọ bula ghara ila n'iyi na mmadu nile nogide na-ekwesị ntukwasị obi di ka aja di ndu. Ọru nke ahụ di ndu nke Kraist, ndi nwoke na ndi nwanji bu:

- (a) banye n'ime uwa dum kwusaa ozi-ọma (Mak 16:15).
- (b) meere mmadu nile ihe ọma, karisja nye ndi kwere ekwe (Gal 6:9–10).
- (c) agba ume, wulite, ndi otu ahụ (1 Ndi-Ko 14).
- (d) na-agwa ibe ha okwu n'abu ọma na ukwe (Ndi Efesos 5:19).
- (e) Na-achuru Chineke ahụ unu ka ọ buru aja di ndu (Ndi Rom 12:1).

Uzo kasị di ire e si ezisa ozi ọma bu n'otu n'otu. Ọ ga-adi uko ma ọ buru na ngbanwe sitere na nzikorita ozi n'uka, usoro eji emeputa mmata na iji nye isi iya maka inweta ozi ndi ozọ.

Ọ buru na a ga-ekwusa ozi ọma n'ụwa niile, ogbako Ndi Kraist ga-etinyekwu uche na izisa ozi ọma n'agbanyeghi aha Bekee e jikotara ya na ọru ahụ; Dika omummaatụ, onye nkuzi, onye ozi, onye ozi ala ozọ, onye mgbasaa ozi, onye nkwsa, ohu, pasto, okenye, onye nche ma ọ bu onye na-eso uzọ - mana iji aha Akwukwo Nso egbochie ogba aghara.

Gini ka a ga-akuziri?

- o Ozioma — Mak 15:16
- o Ike nke Chineke wetara nzoputa—Ndi Rom 1:16
- o Onwu, ili, mbilite n'onwu na nriigo nke Kraist
- o Okwu - Ọru 13: 1-5
- o Ozizi Ndiwozi – Ọru
- o Ihe niile m nyere n'iwu – Mat 28:19

Onye ga-akuziri?

- o Ndi Ozi Ọma—2 Timoti 4:5
- o Ndi na-eso uzọ – Mak 15:16
- o Ndi Kraist gbasasiri na mba ozọ—Oru 8:4

Olee otu e kwesiri isi na-eme ozizi ahụ?

- o Enweghi usoro ọ bula a ga-ewepu, ọ nweghikwa usoro ọ bula achoro.

Onye ka a kuziri ozi Chineke?

- o Ihe niile e kere eke – Mak 15:16

Olee mgbe ndị ohu Ya ga-akuzi ihe?

- Kuziere ka ohere ahụ dị.

Ebee ka ndị nọ na Kraịst ga-ewere Ozioma ahụ?

- Ebe ọ bụla ha gara. Ọrụ 8:4
- Ebe na mgbe mmadụ nwere mmasị. Ọrụ 13:7
- Mgbe a na-agbakọta ọny. Ọrụ 20:7
- Na mba ọzọ—Ọrụ 13:2-3
- Ụwa nile – Mak 16:15

“N’ogbakọ dij n’Antiok, e nwere ndị amụma na ndị ozizi (Greek didaskaloi): Banabas, Simiōn onye a na-akpọ Niger, Lushios onye Sajrini, Manaen (onye ya na Herod onye na-achị tetrarch tolitere) na Sōl, ka ha na-efe Onyenwe anyị ma na-ebu ọny, Mmụọ Nsọ kwuru, sị: ‘Kwapụtaara m Banabas na Sōl maka ọrụ ahụ m kpọrọ ha rụọ.’ (1 Ọrụ 3.)

Ma ọ bụrụ na i na-akpọ onwe gị onye Juu, na-adaberekwa n’iwu, na-anya isi na Chineke, 18 ma mara uche ya ma na-akwado ihe dij mma, n’ihi na e nyere gị ntuziaka site n’iwu; 19 ma ọ bụrụ na i ji n’aka na gị onwe gị bụ onye nduzi nke ndị isi, ihè nke ndị nọ n’ochịchiri, 20 onye ozizi nke ndị nzuzu, onye nkuzi nke ụmụaka, na-enwe ihe omuma n’iwu na ndị ọzọ?Ndị Rom 2:17-22.

Ikwu: “Onye Ozizi” sitere na okwu Grik payeuteén nke pütara onye na-akuziri onye ọzọ ihe.

Ikwu: “Onye Ozizi” sitere na okwu Grik didaskalous, didaskoon ma ọ bụ didaskeis nke pütara onye na-ezi ihe.

“Umunna m, unu ekwela ka ọtụtụ n’ime unu na-anya isi na ha bụ ndị ozizi, n’ihi na unu maara na a ga-ekpesi anyị ikpe ike karị.”(Jems 3:1-2)

Ma ndi-amuma ugha di kwa n'etiti ndi Israel, dika ndi-ozizi ugha gadi kwa n'etiti unu: ha gwebata nduhie di iche iche nke nebibi ebibi na nzuzo, ọbuná nāgōnari Onye-nwe-ayi nke ọapuru ha, nēweda onwe-ha nbi ngwa ngwa: ọtutu madu gējeso kwa uzọ ihere nile ha, me kwa uzọ nke ezi-okwu n'anya-uku-ha.(Grik pleonexia) ndi nkuzi a ga-eji akukọ ndi ha mebere emegbu gi.” (2 Pita 2:1-3)

Ikwu: "Onye nkuzi ugha" sitere na pseudo-didaskaloi nke Greek nwere pseudo pütara ugha na didaskaloi pütara ma ọ bụ onye nkuzi.

Ikwu: Anyaukwu na-ezokarị aka n'ochichọ na-ejughị afo maka inwetakwu ego ma ọ pükwara igunye ochichọ gabigara okè maka ike ma ọ bụ ùgwù.

"N'ime ọgbakọ, Chineke ahọpütawo ndi mbu n'ime ndiọzi niile, ndi amuma nke abuo, ndi ozizi nke ato, e mesia, ndi na-arụ ọrụ ebube, na ndi nwere onyinye ọgwugwo, ndi nwere ike inyere ndi ọzọ aka, ndi nwere onyinye nchikwa, na ndi na-asụ asụsụ di iche iche.(1 Ndị Kōrint 12:28-30)

“Nwoke ahụ bụ Kraịst Jizọs, onye nyere onwe ya ka ọ bụrụ ihe mgbakpụta maka mmadụ niile, bụ àmà e nyere n’oge ya.” + Ma n’ihi nke a, e doro m jbu onye nkwusa na onyeozizi—Ana m ekwu eziokwu, adighi m ugha—na onye ozizi nke ezi okwukwe nye ndi mba ọzọ.”(1 Timoti 2:5-7)

"Ma ekpughewo ya site na iyi nke nzọpụta anyị, Kraịst Jizọs, onye e bibiri ọnwụ ma bụrụ onye na-ata ahụhụ, ọ bụ ya mere na m na-eche na ọ bụ onye e nyefere m ya maka ụbọchị ahụ." (2 Timoti 1:10-12)

Ikwu: “Herald,” ma ọ bụ “na-ekwusa ozi oma” sitere n’okwu Grik bụ keerux.

“Orù nke Onye-nwe-ayi agaghi-ese okwu: kama ọ ghaghi inwe obi-ebere n’ebe onye ọ bula nọ, nwe ike izi ihe, ghara ibu iwe: ndi nēmegide Ya ka ọ ghaghi iji nwayọ kuzie ihe, na-enwe olileanya na Chineke ga-enye ha ncheharị na-eduga ha n’omuma nke eziokwu, na na ha ga-aghọta onwe ha wee gbanarị ọnyà ekwensu, bụ onye dọkpụworo ha n’agha ime uche Ya.”(2 Timoti 2:24-26.

Ndị Kraịst kwesiri itinye aka n'izi ihe n'uzo ufodu, Ndi-Hibru 5:11. Otu n'ime ihe ndi a choro n'aka ndi ozuzu aturu, ndi nlekota ma o bu ndi ozi sitere n'okwu Grik bu episkopos bu inwe nka n'imekorita ozi, ka ha wee nwee ike igba ndi ahụ Chineke kenyere n'aka na-elekota ha odu ma baara ha mba. Ndi ozuzu aturu na-enyefe ndi okachamara akwu ugwo oru nkuzi ha adighi ka o bu echiche Akwukwo Nso. Di ka Ndi Efesos 4:12 si kwuo, ndi ozuzu aturu 'ga-akwadebe ndi nso maka oru ije ozi (diakonia), maka iwuli ahụ Kraịst elu.

Ihe atụ nke omume ufodu ohu

Ya mere, Onye Kraịst o buła bu ohu na-arụ oru di mkpa iji mee ka ahụ nke Kraịst na-enwusi ike. Ya mere, akukụ Akwukwo Nso ndi a na-enye ihe atụ ole na ole nke omume ha.

"Ya mere, ka ulo Izrel dum mara n'ezie na Chineke emewo ya Onyenwe anyi na Kraịst, bu Jizos a unu kpogidere n'obe." 37 Ma mgbe ha nuru nke a, o were ha n'obi, ha wee gwa Pita na ndiozi ndi ozo, si: "Umunna m, ginị ka anyi ga-eme? 38 Pita wee si ha: "Chegharjanu ka e meekwa unu baptizim+ onye o buła n'ime unu n'aha Jizos Kraịst ka e gbaghara unu mmehie unu, unu ga-anatakwa onyinye nke mmuo nso.+ 39 N'ihu na nkwa ahụ dijiri unu na umu unu na ndi niile no n'ebe di anya, onye o buła Jehova bu Chineke anyi na-akpo ka o bu n'ebe o no. 40 O were kwa otutu okwu ozo bu amà, naba kwa ha ume, si, Zoputa onwe-unu n'obu a bagoro abago. 41 Ya mere e mere ndi natara okwu-Ya baptism, ewe tukwasi ha n'ubochi ahu ihe ra ka nnu nkuru-obi atọ. Mmekorita Ndi kwere ekwe. 42 Ma ha rapuru onwe-ha n'ozizi ndi-ozi na nnweco, n'inyawa achicha na ekpere nile. 43 Ma egwu dakwasiri mkpuru-obi nile, ma otutu ihe-ebube na ihe iriba-ama ka a na-eme site n'aka ndi-ozi. 44 Ma ndi nile kwere ekwe nokoro ma nwee ihe nile jikoro onu." (Oru 2:36-45)

"Ndien akwa ukobo adaha ada ke usen oro, enyūn esobo esop Jerusalem, enyūn esuana ke ofuri ikpehe Judea ye Samaria, ke mibophoke mme apostle. 2 2 Mme owo oro ekenamde nkpo Abasi ebuk Stephen enyūn etua akwa nkpo ebaña enye.(Oru 8:1-5)

"Ma ndi ahụ a chusasiri n'ihu mkpagbu ahụ metutara Stivin gawara Finishia, Sajros na Antiok, na-ezi naanị ndi Juu ozi.+ 20 Otú o di, ufodu n'ime ha, bu ndi si Sajros na Sairini, gara Antiok, malite igwa ndi Grik okwu, na-ezikwa ha ozi oma banyere Onyenwe anyi Jizos. (Oru 11:19-21)

"Ndien ke mme usen emi, mme profet eto Jerusalem esuhode edi Antioch.+ 28 Ndien owo kiet ke otu mmọ emi ekerede Agabos adaha ada ke spirit odoho ete ke akwa akañ odu ke ofuri ererimbot (emi eketibede ke eyo Claudius).+ 29 Ntre mme mbet ebere, owo kiet kiet nte ekemde, ndidon unwam esok nditote emi edunde ke Judea.+ 30 Ndien mmọ enam ntre, enyūn edon eno Barna esok mbiowo enyūn eno Saul."(Oru 11:27-30)

"N'Ubochi Izu Ike, anyi puru na mpuga onu uzọ ama obodo ruo n'osimiri, bu ebe anyi turu anya na anyi ga-achota ebe a na-ekpe ekpere, anyi wee nodu ala ma malite igwa ndi inyom gbaqtara n'ebe ahụ okwu. i gurum na onye kwere na Jehova,' ka o si, bia, no n'ulom. O mekwara ka anyi kwenye."(Oru 12:12-13)

"Ya (Herod) wee jide Pita. Nke a bu n'ubochi Emememekpo ya, o debere ya n'ulo mkporo. aha ya bu Mak, ebe otutu ndi zuktara na-ekpekwa ekpere." (Oru 12:3-6 ... 13-15)

"[Pol] so ya na Sopata+ nwa Pyrros onye Berea, Aristarkos na Sekundos onye Tesalonajka, Gayos onye Derbe, Timoti na Tikikos na Trofimos, ndi si n'ogbe Eshia, + 5 Ndi ikom a gara n'ihu chere anyi na Troas. 7 N'ubochi mbu n'izu, anyi gbaqtara n'inyawa achicha, ma, n'ihu na o choro ila n'echi ya, o no na-ekwu okwu ruo etiti abali." (Oru 20:4-8)

Mgbe onwa atọ gachara, anyi banyere n'ugbo mmiri nke na-oge oyi n'agwàetiti ahụ, ugbo mmiri nke Aleksandria, nke nwere chi ejima di ka ihe atụ, wee banye na Syracuse, anyi noro n'ebe ahụ ubochi atọ: anyi wee si n'ebe ahụ gagharia, bjarute na Rhegium. Rom, umunna no n'ebe ahụ, mgbe ha nuru banyere anyi, bjarutere n'Ulo Nzuko Apios na Ulo Nzuko Atọ izute anyi, mgbe Pol huru ha, o kelere Chineke ma nwee obi ike."(Oru 28:11-16)

Ido aka na nti nye Ndi Kraịst niile

Pita doro Ndi Kraist niile aka na nti, si: "E nwekwara ndi amuma ugha n'etiti ndi mmadu, di nnoo ka a ga-enwe ndi ozizi ugha n'etiti unu. (2 Pita 2:1-3)

Ikwu: A puru inweta mgbochi nke ozizi ugha site n'inwe ihe omuma na nghota ka mma nke ozizi Kraist na ndiozi ya. Ihe ozoro nwere ike i nweta ozizi ugha nwere ike isi n'aka onye nkwusa bu onye a na-amaghi echiche ya na nkowa ya site n'ibu onye e kwuputaghi nke oma tupu e goro oru, (onye goro oru) – anu ohia wolf nke yi uwe aturu—lee 2 Timoti 4:3-5 .

Mmuo Nso site n'onu Jon onyeozi na Mkpughe 2 na 3 doro Ndi Kraist no na choochi isii di n'Eshia aka na nti ka ha chegharia (gbanwee uzoro ha) ka ha dapuru ma o bu jiri nwayoo nwayoo dapu n'ebe Kraist no.

Ajuju

1. Ole ndi ga-abu ndi nkuzi?
 - a. ___ Umụ nwoke
 - b. ___ Umụ nwanyi
 - c. ___ Ha abuo - Ndi Kraist niile

2. Gini bu oru nke onye nkwusa pulpit Agba Oheru?
 - a. ___ Na-ezi ndi Kraist nke o horo okwuchukwu mgbe uka gbakotara onu
 - b. ___ Gaa leta ndi otu okachasi ndi di ha nwuru na umu mgbei
 - c. ___ Kwusaa Ozioma
 - d. ___ arumuka
 - e. ___ Akpoghi aha ma o bu omumaatu o bu

3. Pita doro aka na nti banyere ndi ozizi ugha
 - a. ___ N'ezí aru nke Kraist
 - b. ___ N'ime ma o bu n'etiti ndi no n'anu ahụ nke Kraist

4. Gini ka Poi mere mgbe o laghachiri Troas
 - a. ___ Kwusaa okwuchukwu
 - b. ___ Mee mkparita uka

5. Ole ndi bu ndi ohu na-agaghi ese okwu?
 - a. ___ Ndi nkwusa
 - b. ___ Ndi okenye
 - c. ___ Umụ nwanyi
 - d. ___ Umụ nwoke
 - e. ___ Ihe niile di n'elu